

AZ
ERDÉLYI
REFORMATA
ANYASZENTEGYHÁZ
NÉVKÖNYVE
1863ra.

A
KOLOZSVÁRI EV. REF. THEOL. FAKULTAS
KÖNYVTÁRA.
Sarag Mészé!

KOLOZSVÁRTT,
AZ EV. REF. FŐTANODA KÖNYVNYOMDÁJA BETŪIVEL.
MDCCCLXIII.

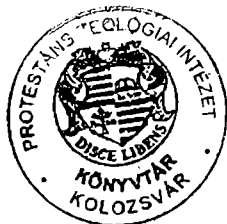
Rövidítés okaért használt betűk értelmezése.

a. e. = anyaegyház.
l. e. = leányegyház.
l. sz. = lelkek száma.
t. sz. = tanulók száma.

l. = lelkész.
s. l. = segéd lelkész.
t. = tanító.
l. t. = leánytanító.

Az erdélyi egyházakban, kevés kivétellel, az iskolatanítók énekvezetők is.

Leányegyház

A V.-Hunyadi Zarándival egyesült egyházmegye- és azon egyházmegyébeni egyházak

TÖRTÉNELME.

A múlt évben Déván tartatott köz szent zsinat mogtisz-
telő bizalma következtében feladatom levén, ez idei Névkönyv
számára megírni a V.-Hunyadi Zarándival egyesült
egyházmegyének, az abban létező egyházaknak és a
szász városi közép-tanodának történetét és jeleni állását; most
midőn a gyéren talált adatok alapján az irt egyházmegye és
egyházak multját fedő fátyolt szellőztetnem — s az onnan tar-
lózottakat világ elibe bocsátnom kell, aggódva, egyszersmind
fájdalommal fogok tollat kezembe: aggódok, hogy adatok
hiánya miatt csak parányi részben tehetek eleget feladatom-
nak; és fájdalom vonul át lelkemen; elgondolván, mily sok
veszett el a reformáció vívmányaiból! Ezen egyházmegye
Erdélyhonunk délnyugoti szögletében közvetlenül azon kapuk
előtt vagy jobban mondva kapuk között fekszik élszórtan,
melyeken által legtöbb dülő ellenség rontott bősédes hazánk-
nak annyi vértől ázott bérceire és rónáira: csoda-é, ha a
dülő ellenség nyomain, hol annyi faluk váltak néptelenekké,
a levéltárak is üresen maradtak, és lett az egyházmegye multja
hasonló Sarmizegethuza romjaihoz? Tudjuk, hogy helyén egy-
kor fényes város állott, de régi nagyságát bizonyító marad-
ványok mélyen földbe sülyedve hevernek, vagy durva kezek
által szétdőltak vagy elhordáltak.

Nem a képzelgés tűnő képeit rajzolgom, midőn a V.-Hunyadi egyházmegye multját ama híres római városéhoz hasonlítom: azon várak és kastélyok körében, hol a Török, Bethlen, Rákóczi, Zolyomi, Barcsay, Apafi, Kun, Gyulai, Józsika, Naláczi, Ribiczei, Brádi s más buzgó protestáns családok védpaizsa alatt alakultak és állottak fenn reformált egyházak, nem lehet szó roskadt templomokról, bedült paplakokról, éhező lelkészekről és tanítókról; ott a reformáció fáklyájának fellobognia kellett, élesztő kéz és tápszer nem hiányozhatott. Bizonyítják a mondottakat az bőkezű dotatziók fekvőkben, terményekben, pénzben, malomvámokban, sőt még köntöskelmékben is, melyekről ma, csekély vigaszul a szükségelt szenvedő utódoknak, nagyobbára csak némely egyházi jegyzőkönyvek promemoriái vagy szájhagyományok szólnak ugyan, de ma is sok egyházakra nézve főleg külső és belső fekvő birtokokban szinte csak egyetlen forrása a lelkészek tartásának. Szólják azon nagyértékű urasztali készületek, melyek sok templomainkban ma is minden urvacsora oszláskor dicsően hirdetik az ősök buzgalmát, fájdalom! nem nagy számú hívek előtt. És feketült falakkal s ércznyelvel hirdetik azon templomok, toronyok és harangok, melyeket a lefolyt idők annyi viharai se voltak képesek ledönteni, elnémitani. Végre nem fényes bizonyítványa-e ezen egyházmegye multjának, hogy a 2-dik ref. püspök Tordai Sándor András székhelye, ezen egyházmegyében, Déván volt, e vidéken működött, s az ottani templomban nyugosznak porai? Miért maradt volna Erdély e szögletében a buzgó férfit, ha nem talált volna itt tágas tért munkásságának?

Nem a multakoni merengés végett sorolám föl a mondottakat, nem is a végre, hogy így sohajtozzunk mi, jelenben élők: régi dicsőségünk, hol kérel az éji homályban! hanem szükséges vala a multnak ennyi maradványaival bizonyítani vagy legalább valószínűvé tenni, hogy ezen egyházmegye létele egy időben kezdődik a reformáció reggelével, s azon régmultja inkább szinezve volt a jövő reményétől mint jelene. Irott adatot a 16-dik századból sükertelen kerestem; valószínű, hogy a melyek lehettek is, a Bástai véres

emlékü korában megsemmisültek; valamint annak se látszik semmi nyoma, hogy valamelyik az első magyar reformátorok közül e vidéken működött volna; ámbár nem hihetetlen, hogy Dévai Biró Máttyás szülőföldjét fölkereshette, s az evangyeliom világát itt is terjeszthette; de minden esetre Tordai Sándor Andrásé a dicsőség ezen egyházmegye állandó megalakításában és rendezésében.

1634-ből Váradi Ötvös Gáspártól — rákosdi paptól — van már egy összeírás az egyházmegye ekkléziáiról, melyeket ő mint írja, egy régi könyvből — mely későbbben elveszett — a következő renddel sorol föl:

1. Nagy Halmágy.	23. Nagy- és Kis-Barcsa.
2. Körösbánya.	24. Alpestes, fil. Almás, Felpestes.
3. Ribicze.	25. Rákosd, fil. Telek, Csolnacos, Csernai Bánya.
4. Brád.	26. Hosdát, Szentgyörgy, Zeykfalva, Russ, Alsó Nádasd.
5. Kristyor.	27. Vajda Hunyad.
6. Schellyesztye.	28. Zalasd.
7. Illye.	29. Hátzik — ma Hátzeg.
8. Solymos.	30. Nalác.
9. Déva.	31. Boldogfalva.
10. Némethi.	32. Galacz fil. Borbátviz.
11. Szántóhalma.	33. Puj.
12. Szent András.	34. Szálláspatak.
13. Beregszó.	35. Malomviz, Osztro, Klopotiva.
14. Haró.	36. Demsus, Pestyén, Tsula, Tustyán.
15. Kéménd.	37. Farkadin.
16. Arany.	
17. Rápolt.	
18. Bábólna.	
19. Folt.	
20. Algyógy, filia Benczenéz	
21. Lozsádi.	
22. Piski, filiák Tóti, Sztrigy Boldogfalva.	

Ezen egyházakból volt összealakítva a V.-Hunyadi Zárándival egyesült egyházmegye a 16-dik század végén és a

17-dik kezdetén, még pedig az öt első Zaránd- a többi Hunyadmegye területén, a mi kétségtelen bizonyítvány, hogy Zarándmegye egyházi tekintetben a reformáció óta folytonosan Erdélyhez tartozott. Mennyi népséggel bírtak a felsorolt egyházak egyenként és öszvesen, s mi volt az egyh. személyek jövedelme? nagyobbára bizonytalan; de bátran lehet annyit állítani, hogy a felsorolt egyházak többnyire gazdag kegyurak által alapítottván és tartatván fenn, az akkori idő szükségéhez képest illő jövedelemmel voltak ellátva; a népességet illetőleg pedig valószínű, hogy ha többen nem, de annyian voltak a ref. magyarok ez egyházmegyében mint jelenleg, mert történelmileg kétségtelen, hogy a sok romboló hadjáratok és öldöklések közben egész faluk váltak népetlenekké, sokakban pedig a magyar lakosság elvesztette nemzetiségét.

De szóljanak a tények; vegyük rendre a felsorolt ekkleziákat, és lássuk meg rövid vázlatban: mely ekkleziák éltek keresztül a lefolyt századok viharait, és minő állapotban jutottak el a jelenkorba? E rövid vázlat intésül fog lenni a jelenben élőknek, hogy mily irányban kell megfeszítenünk a conserválás figyelmét, nehogy csak desolatákat találjon majd az utókor!

1. Nagy Halmágy, Zarándmegyének Magyarhon felőli végső határán, mint udvari papság állott fenn váltózó szerencsével a 18-dik századig, akkor a Bethlen-családnak azt bíró ága r. catb. vallásra térvén, megszűnt ekkleziának lenni — ma kevés számú ref. hívek onnan Körösbányához tartoznak.

2. Körösbánya, Zarándmegye fővárosa, történelme le napjainkig folytonos küzdés a létel és nemlétel között, viharos időkben többnyire leromboltatott, a béke napjaiban azonnal hozzátért romjaiból kiemelkedni; a szomszéd Ribiczével sokszor volt mint testvéregyház, egy lelkész alatt egyesülve. Legközelebb az 1848-ki szomorú időben a románok, templomát, papi, tanítói lakait földig rombolták, égették, nyugalmazott öreg lelkészét Kerekes Mihályt egy tisztas. aszszonysággal Bálint Sámuelnövel együtt legyilkolták; az egyháztagek közül csak a szegényebbek, kiket az oláhok maguk közé fo-

gadtak, maradtak honn, a többiek szétszaladtak. De jelenleg, részint az újból visszatelepült egyháztagok buzgalma, részint a szomszéd Ribiczei egyház jövedelmeinek oda fordítása által, annyira kiemelkedett romjaiból, hogy papi lakot és abban egy ima- és iskolatermet építhetett s papot hivatathatott, a ki isk. tanító is egyszersmind. De tekintve az egyháztagok kevés számát és vagyontalanságát, valamint magának az egyháznak is csekély jövedelmeit (fekvő birtokai alig tesznek 5—6 holdat), semmi biztos remény se lehetne ezen egyház jövője iránt, ha egyfelől a szomszéd Ribicze mint néptelen egyház jövedelmei nem segítenék rajta; másfelől ha biztos remény nem volna, hogy egy nagylelkű birtokos és buzgó egyháztag mint mentő örködik ez egyház fölött.

3. Ribicze, az előbbivel szomszéd helység, s annak jóban és rosiban osztozó társá. 1848-ban ez is egészen fel-dúlattott az oláhok által, kevés tagjai közül 3 férfi s 1 nő legyilkoltattak — most is romban áll; mert az egyháztagok részint Brádon részint Körösbányán lakván, jövedelmei — melyek a Brádi vásárvám $\frac{1}{3}$ -dából s kevés tőke kamataiból állanak — régebben a Brádi- jelenleg a Körösbányai egyházak helyreállítására fordítottak.

4. Brád, ugyan Zarándmegyében a Körös partján, ezen egyházat eleitől fogva a nemes Brádi és Ribiczei, s azokkal rokon családok tartották fenn, és azoknak védelme alatt — néha a viharos időkben az enyészet sirjáig sülyesztve, de ismét helyreállítva — meglehetős jólétre emelkedett, sőt a mult század utolsó felében a brádi vásárvám és legelési jog két részben ezen egyháznak adományoztatván az illető birtokosok által, azóta lökéek által is kezdette volt jövőjét biztosítani; de az 1848-ki rombolási düh ismét az enyészet sirjáig sülyesztette, középületei, temploma egészen leromboltattak, lakói közül, a kik nem tudtak menekülni, irgalom nélkül legyilkoltattak, névszerint éppen az egyházat tevő Brádi családból tizenketten. Azóta néhány visszatelepült egyháztagok, birtokos kegyurak és jelenlegi lelkésze összesített erélyök által jövedelmei lehetőleg rendbehozatván, s a Ribiczei egyház jövedelmei által is segíttetvén, templomát, papi lakát sat.

helyreállította, iskola-tanítóságot állított fel; és ha Isten tovább is a béke angyalát engedi lebegni honunk fölött, számban, erőben és jólléteben növekvése remélhető.

5. **Kristyór**, az előbbtől nem messze, a többi Zarándmegyei egyházakkal állandó osztó társ: jó és balszerencsében, a békés idők nyugalmaiban és a viharosok szenvedéseiben, de mindig ismét lehetőleg helyreállítatva a nemes Kristyori család vallásos buzgalma által. 1848-ban temploma, papi laka földig rontatott, az egyháztagok közül 12-ten, nagyobbára a Kristyori családhoz tartozók, legyilkoltattak. Jelenleg kevés számú hívei a romok kiépítésében fáradoznak; temploma keresztyéni szeretet filléreiből szinte készen is van; de az anyagi erő gyengesége miatt lassan haladhatnak, fekvő birtoka is alig tévén 9—10 holdat.

6. **Schellyesztye**, a Hunyadból Zaránd felé vezető völgyben — utolsó lelkésze 1668 körül Thordai András nevű volt, azóta sem mint anya- sem mint leányegyház nem fordul elő — most teljesen oláh helység.

7. **Maros Illye**, a Maros völgyében Magyarhon felől végső ref. ekklezsia. Sok adatok bizonyítják, hogy ezen egyház a 16-dik és 17-dik században egyik volt a legvirágzóbbak közül; de ha semmi adat se volna is, elég bizonyosság lenne, hogy a vallásos buzgalmáról ismeretes iktári Bethlen-család birtoka volt Illye, sőt hazánk dicső emlékü fejedelme Bethlen Gábor is itt született. Azonban kimenvén a Bethlen-család kezeiből, ezen egyház jólléte is sebes hanyatlásnak indult, még temploma is, melyet a Bethlen-család építtetett volt, a múlt század közepén elfoglaltatott a r. catholikusok számára, és csakis ezen század ötödik tizedében sikerült, főleg háró Bornemisza Ignácznő született Katona Ágnes úrnő segítségével új templomot építtetni, mikor új papi lak is állított. Az 1848-ki gyászos időkben ezen egyház is sokat szenvedett, az ott helyben és a leányegyházakban lakó hívek közül heten gyilkoltattak le. Mind az egyháztagok csekély száma és vagyontalansága — mind csekély ekklezsiai birtokai (nagyobbára csak belsők, a külsők a Maros által elmosatván, vagy az idők folytán rendre elfoglaltatván) — mind végre a

szétszórt hívek gyenge összetartása és talán nem elég vallásos melegsége miatt nagyon bizonytalan jövővel néz szembe ezen egyház; némű reményt nyújt a dézma váltáság, melyhez jogos igénye van, sed quid hoc ad tantum sitim? Egyik harangja 1646-ban öntetett Bethlen István kötségén.

8. Maros Solymos, kezdetben önálló egyház volt, de csakhamar leányegyházzá süllyedt; s a 17 dik századon keresztül néha Kémenddel, máskor Némethivel volt egy lelkesz alatt; már a 18-dik század kezdetén innen főleg a Barcsay család pártfogása alatt rendesen önálló eklklézsia. Most sem nagyon virágzó állapotban van, mert az egyháziágok számát kevés birtokosok tevén, a jelen idő nyomasztó terhei miatt nem képesek nagy mértékben folyni bé az egyház fentartására. Néműleg biztosítva van fenállása mintegy 13 holdat tevő szántói, kaszálói és szőlői által. Egyik harangja 1681-ben öntetett, van egy urvacsorához való ezüst kannája 1697-ből.

9. Maros Némethi, az elsővel szinte átellenben a Maros bal partján, ez eleitől fogva a gróf Gyulay-család által fentartott udvari papság volt, és némolykori megszakítással fenn is állott e jelen század kezdetén is. Azóta csak temploma áll fenn javítást várva, valamint megvan a papi lak is. Egy pár holdra menő can. portziója a dévai papnak jövedelméz, ki a grófi udvarból némű segélypénzt is kap. Mostani tisztelt birtokosának, ki vallásos érzelmeiről eléggé ismeretes, úgy tudjuk, szándoka van ismét életre hívni ez egyházat.

10. Déva, lehetlen fájdalom nélkül kutatni ezen egyház multját; minél több emlékdarabot szedhetünk össze a multnak széthányt romjai közül, annál fájdalmasban érinti lelkünket a nagy különbség, mely elválasztja a multat a jelentől! Míg a Törökök, Bethlenek, Rákócziak, Apaffiak czimerei fénylettek ama szirton, mely mintegy örül építettett a város fölibe, mindaddig fejedelmi kegyből ellátva voltak az evangyelium szolgálai minden szükségeseikkel pénzben, torményben, konyhára valóokban, sőt a kegyuri gondosság még az öltönykelmékre is kiterjedt, miként ezt egy régi jegyzék bizonyítja, mely a papi s tanítói jövedelemlről fenmaradt; akkor egyszersmind egy nép- és rendezett iskola szolgáltatatta a vallásnak és hazának a

jól gondozott csemetéket; innen lehet érteni, hogy papjai díszes koszorujába oly férfiakat számíthatott, kik rendesen az egyházmegye esperesei voltak, sőt nem egy közülök a jelesebbek közé emelkedett tudományos hírével; legyen elég megemlíteni Sándor András püspököt, Uzoni Boldizsárt, Szentgyörgyi Dávidot, Lisznyói Incze Ferenczet sat. Sok ideig a rendes pap mellett kápláni állomás is volt, még pedig nem a végre, hogy az első pap sine curista legyen, mert adatok vannak reá, hogy a 16-dik és 17-dik században a város lakóinak nagyobb része magyar reformátusokból állott; az oláh atyafiak csak a 18-dik század kezdetén nyertek szabadságot templom építésre, akkor is úgy, hogy tókájok ne legyen. De már a 18-dik század kezdetén a fisc. uradalom r. cath. kezekbe menvén által, minden addigi kegyadományok megszűntek, és az egyház saját jövedelmeire kényszerülvén szorítkozni, legelőbb is a káplánság szűnt meg, s az isk. tanítói jövedelem is annyira megapadt, hogy — hihetőleg felügyeleti hiány is járulván hozzá — azontúl az iskola nem egy jól gondozott melegágyhoz hasonlított, hanem lett egy kerítés és kertész nélkül maradt kert, melyben vagy éppen nincsenek csemeték vagy a meglevők is csak sinlenek. Így lett aztán, hogy most a ref. hivek száma csak a birtokosok és bételepült kézművesek közül telik ki; a nép nagy része magyaros hangzásu nevével az oláh nemzethez és vallásához tartozik, s ha van is közülök vagy egy református, nem érti apái nyelvét. 1846 óta, akkori lelkésze Sükösd Samu erélye s néhány egyháztag buzgalma által újból alapítatva, folytonosan van iskolája, de a jövedelem csekélysége nem engedi oly jótévő hatást eredményezni, miként szükséges volna. Az egyházi személyek fizetése a hallgatókra kivetett pénzrővatalból, feles számu taxás telkekből, kevés tőkék kamataiból és azon can. portzióból telik ki, mely az idők pusztításai daczára meglehetősen mennyiségben maradt meg mintegy 24 holdnyi szőlőkben, szántókban és kaszálókban. Temploma még a reformátzió előtt épült; nagyobb harangján...a mennyire kiolvasni lehet ez áll: „Magr. Sigis. Cibic. anno 6538. Salv. 1536.“, második harangja 1647-ben készült Rákóczi György fejedelem költségén; nagy

értékű urasztali készületei nagyobbára a 17-dik és 18-dik századbóliak.

11. és 12. Szántóbalma és Szentandrás, Dévától félóra távolban az országútban. 1640-ben egy Pávai György nevű papja volt ezen két egyháznak, sőt még 1679-ben Bornemisza Anna erdélyi fejedelemnő egy ezüst tárgyért és poharat ajándékoz azoknak, melyek ma is a dévai ref. ekklézsia urasztali készületei közt tartatnak; de azon időn innen annyira kipusztultak onnan, vagy elvesztették magyar nemzetiségöket minden ref. magyarok, hogy ma egyetlen ref. magyar sincs a két faluban—csupán öltözetök, testalkatuk, munkásságuk s némely nevek mutatják még egykori eredelöket.

13. Beregszó, úgy látszik mindég valamelyik szomszéd anyaegyházhoz tartozott, jelenleg is kevés számú ref. tagjaival Haró filiája.

14. Haró, a Maros jobb partján nem messze Dévától. 1670 körül mint saját pappal bíró anyaegyház, emlittetik, későbbben néha Solymosnak, legtöbbször Kémendnek volt filiája. Ezen század kezdete óta mint anyaegyház áll fenn folytonosan iskolát is tartván erejéhez képest, mely szolgáljon örül a vallásnak és nemzetiségnek. Az egyh. személyek jövedelmei az egyháztagek által évenként fizetendő búza, törökbúza és fa képekből állanak, némüleg nevekedve azon szántókból és kaszálókból, melyek a mintegy 10—12 holdat tevő egyh. birtokból a pap és isk. tanító használatára adatnak.

15. Kémend, az előbbivel határos, a 17-ik és 18-ik században mint egyik jobb egyháza ezen egyházmegyének állott fenn, különösen a nemes Váradi-család mint fő birtokos védelme alatt; de e folyó század kezdete óta, főleg a Váradi-család szétágazása, a családi birtok némely részének r. cath. kezekre átmenése, s az által az egyház iránti érdekeltség apadása miatt régi állását szinte egészen elvesztette. 1848 óta mint filiában a harói lelkész tolyesította a papi teendőket; mult év óta külön lelkésze van, de a bivek kevés száma, az egyházi birtok csekély mennyisége, s még más körülmények is nem engedik biztos reménnyel lennünk ez egyház jövője iránt, Urasztali készületei többnyire a 18-dik századbóliak.

16. **A r a n y**, 1640 körül mint önálló egyháznak saját papja volt, azóta folytonosan mint Rápolt leánya állott fenn és áll most is. Fekvő birtokai u. m. papi telek, temető és m. e. 10 holdnyi szántók és kaszálók a rápolti lelkész használatában vannak.

17. **N a g y R á p o l t**, már a 17-dik század elején mint jó karban lévő egyház említetik, sőt úgy látszik, hogy a lakosok nagyobb része is ref. magyarokból állott, és a birtokos urak is főleg a b. Józsika-család egész buzgalommal folytak bé az egyház fenntartására. Megmaradt ezen jó karban léte 1848-ig, mikor éppen esperesi lakhely volt; de ekkor a lelkész és birtokosok szétszaladni kényszerülvén javaik feldúlattak. Azóta a birtokosok sem emelkedhetvén vissza régi vagyoni állásukra, és a köznép is — melynek nagyobb része nem érti ugyan nyelvünket, de azért híven ragaszkodik ref. vallásunkhoz — kétszeri égés által sokat szenvedvén, jelenleg szomorú helyzetben van ezen egyház; annyival aggasztóbb pedig helyzete, mert éppen most a papi állomás üresen áll, s csak az isk. tanítóra van bízva az egész vallásos és iskolai élet fenntartása. De legyen szabad reménylenünk, hogy mind az egyházmegyei előjáróság sietni fog erélyes intézkedés és birtokosság irányábani tapintatos eljárás által megmenteni a végenyészettől ezen egyházat s abban szinte 200 ref. magyar lelket, mind pedig a birtokosság vallás és nemzetiség iránti érdekeltségtől ragadtatva, örömmel járuland ennek fenntartásához! Ezt pedig annál biztosabban remélhetni, mert templom, papi s mesteri lakok, zsellérelkek, és mintegy 7—8 hold szántók és kaszálók ma is megvannak, melyek az aranyi leányegyházéival együtt feles részét tehetik az egyh. jövedelemnek. Urasztali készületei nagyobbára a 18-ik századbólak.

18. **B á b o l n a**, mint udvari papság alapított a Naláczi-család által; de 1702-dik éven innen úgy látszik nem volt papja, hanem a szomszéd folti egyház filiája volt. Az udvarokon kívül nincsenek benne egyháztagok, se semmi fekvő birtokai.

19. **F o l t**, hasonlag mint udvari papság állott fenn 1760 körül, már 1772-ben temploma árvíz által megrongáltatván,

összeomlott, a templomi székeket és urasztali készületek egy részét akkori folti birtokos gróf Bethlen Gergely és nője báró Nalaczi Borbára a bácsi ref. ekklézsiának ajándékozták.

20. **Algyógy**, a Hnyadi egyházmegyének keletészak azaz Erdély felőli végén végső ekklézsia, a Maros jobb partján, egyike ezen egyházmegye legelőbb alakult egyházainak a gróf Kun-család kegyurasága alatt, de egyszersmind egyike is azon egyházaknak, melyek legtöbbet szenvedtek; már fekvésénél fogva is a magyar elemől elkülönítve mintegy magára hagyatva, a lefolyt századok viharai által sokszor nyomatott le a végpusztulásig, legnagyobb mértékben a mult századi oláh lázadás által; de mindannyiszor a Kun-család egy vagy több tagjának vallásos buzgalma újból kiemelte romjaiból, és már e század folytán — jó karbani iskolával is ellátva — egyike volt ismét a virágzóbb egyházaknak. 1848 újból romba döntötte, akkori papja t. Bocz József nőjével Szabó Máriával és József nevű kis fiával, isk. tanítója Keresztes Efraim s még 12 egyháztag a hegyekről lerohant oláhok által legyilkoltattak, papi laka még a reformáció előtt épült templomával együtt földülötött, urasztali készületei s minden oklevelei elraboltattak. De 1857 óta minden birtokos uraknak, de főként gr. Kun Kocsárd urnak vallás iránti buzgalma és áldozatkészségek által ismét kiemelkedett sirjából ezen egyház; míg a templom kijavittatik, a ns gróf úr kastélyában van oratorium berendezve, papi laka helyreállítva, s lelkeszi állomás is betöltve van, sőt jövődre nézve is biztosítottnak tekinthetni, részint a birtokos uraktól aláírt és javaikra alapított termény és pénzbeli fizetésekben, részint néhány darab mintegy 7—8 holdat tevő szántók, kaszálók és 11 zsellérekben, részint pedig b. o. gr. Kun Zsigmond úrnak pap és isk. tanító számára egy idő mulva kamatozandó alapítványában. Filiái: Benczencz, Bokaj, Gyalmár, melyek hasonlólag befolytnak a lelkesz tartásba.

21. **Kozsád**, Hunyadmegyének Szászváros-szék felőli szélén végső ekklézsia. Valóban bámulnunk kell azon szívóságot, melylyel ezen egyház — annyi idegen elem közt, melyektől környezve van, oly sok vészteljes időn keresztül, melyek átviharoztak fölötte — mindeddig romlatlan tisztaságban

tartá meg vallását, apái nyelvét és szokásait; a lefolyt századok adatai megfejtik, honnan vette e csodás szívósságot: legelső alakulása óta mint különben is népes egyháznak meglehetősen gondozott iskolája volt, és ha jöttek idők, mikor az egyháztalagok száma a háborúk öldöklései miatt megapadt, és a hűveket vallás iránti hidegség és egymással versengés szállta meg, az iskolázott csemetékből ismét jó termőfák nőttek föl az egyház javára. Papjai 1630 óta mindig az egyházmegye jobbjai és értelmesbjei közé tartoztak, közülök Zilahi Pál 1755 körül esperességet is viselt. Urasztali készülétei közül némelyek 1849-ben elveszttek, a megmaradottak közül legrégibb egy ezüst lángyér 1649-ből; harangjai a 18-dik század első feléből valók. Külső fekvő birtokai egy kis szőlőn kívül nincsenek; kamatozó tőkái részint kegyes adomány, részint a falu korcsma hasznobérének átengedése által gyarapodtak, az egyházi személyek jövedelme a hallgatók által évenként fizetendő búza, bor és fa kepekből áll. Valameddig élni fog ezen egyház tagjaiban a vallás és iskola iránti ragaszkodás, jövődjöje iránt nem lehet aggódni. Filiái jelenleg Piski, Martinesd, Tóti.

22. Piski, a 17-dik század kezdetén mint udvari pap-ság állott fenn, de csak hamar megszűnt; azonban az udvari templom megmaradt, s abban időnként isteni tiszteletet tartottak a lozsádi- későbbben a bácsi papok, kik az udvartól jövedelmet is kaptak. A mult század vége felé a gróf Bánfficsalád, mely Piskinek egy részét bírta, r. cath. hitre térvén, a templom használatlan állott, míg 1846-ban r. cath. templommá szenteltetett, most 1849 óta romban áll. A bácsi lelkész bir kevés can. porcziót a régiből.

Ezen egyház helyett alakul 1750 körül közel hozzá a Sztrigy bal partján Bácsi, mely azóta most is fenáll, nem nagy szamu egyháztalagok által évenként fizetendő termények, s a szomszéd batizi udvartól járó kevés kegyadomány nyujt szük élelmezést a papnak, ki mellett régebben néha isk. tanító is volt. Urasztali készülétei, harangjai nagyobbára az emlitett időbőliek; ugyanakkor épült volt egy oratorium, mely későbbben leégvén, máig se voltak képesek templomot építeni.

A lelkész fenállhatását segíti az irt jövedelmen kívül mintegy 8—9 hold szántó és kaszáló.

23. Nagy- és Kis Barcsa, a Cserna mellett, 1634 körül mint önálló udvari pápság említetik a Barcsay-család kegyurasága alatt, de főleg Kis Barcsán számos ősmagyar egyháztaggal a köznép közül is; már 1690 után telyesen megszűnt papi állomás lenni; ma mint filia Alpesteshez tartozik, de az egykori magyar egyháztagok közül csak néhányan tartották meg nemzetiségüket és vallásukat, a nagyobb rész magyar nevekkel más vallás és nemzeti elembe olvadt föl.

24. Alpestes, a Cserna vagy Egregy bal partján, ezen egyház is egyike azon keveseknek, melyeknek lakói mint ősmagyar telep, települtek e megyébe, s nemzetiségüket há nem egészen is, mind ez ideig megtartották. A 17-dik század kezdetén már rendezett egyház volt; 1618-dik éven innen már szinte névszerint tudva vannak papjai, kik közül többen esprességet is viseltek, névszerint a múlt század végén Herepei István és Kolozsvári Zsigmond; iskolája is mindég volt, de a jegyzőkönyvek bizonyítása szerint sokszor emeltetett panasz a szülők ellen gyermekeik iskoláztatásának hanyagolása miatt, a mit főbb okul tekinthetni, hogy vannak egyháztagok, kik nem értnek magyarul; a legközelebbi időben némely lelkesebb egyháztagok buzgó erélye által csinos iskolaház építettvén, s az isk. tanítói állomás biztosabban rendeztetvén, azt hiszem jövendőre nézve nem félhetjük ez ősmagyar ekklézsiát. Az egyh. személyek jövedelme az egyháztagok által évenként fizetendő terményekből áll, azonfelyül vannak számukra jövedelmező szántók és kaszálók, mintegy 20—25 holdnyi mennyiségben. Szép számu és értékü urasztali készületei közül legrégebb egy ezüst kanna 1618-ból, egy ezüst tárgyér 1658-ból. Papjai közül Magyarai Ferencz egyházmegyei jegyző 1848-ban az oláhok által megöletett. Filiái: Barcsa, Keresztur hasonlag magyar telepek, de nagyrészt eloláhosodva — Felpestes és Almás.

25. Rákosd, V.-Hunyadtól alig egy negyed órányi távolban, hasonlag ősmagyar telep, de az újabb időben főleg a nőnemnél divattá kezd válni az anyai nyelv nemtudása. Ez is

már mint megalakult egyház jött által a 17-dik századba; 1640 körül rendes papja volt, sőt javai—főleg urasztali készületei összeirattak, harangja az akkori összeírás szerint 1505-ben öntetett, ugyanakkor a papi fizetés úgy szabályoztatik, hogy minden gazda fizessen a papnak 3 kal. búzát, 3 veder bort, 1 szekér fát. De ugyanazon időbeli adatokból az is kitünik, hogy Rákosd és Hosdátb egy lelkész szolgálatával éltek, azaz testvéregyházak voltak, a pap lakhelye Rákosdon levén; isk. tanítója is egy volt a két egyháznak. Ily viszonyban volt a két egyház 1750-ig mint egy, mely időn innen Rákosd magára is mint az egyházmegye egyik jobb ekkleziája állott fenn, papjai közül esperes is volt. Napjainkban is meglehetősen jólétnek örvend iskolájával együtt. Az egyh. személyek jövedelmeit a hallgatók által évenként fizetendő termények teszik; külső fekvői alig mennek 2–3 holdra. Urasztali készületei nagyobb része mult századbóli, valamint mostani harangjai is. Filiái: Boos, Zalasd.

26. Hosdátb, V.-Hunyadtól délkeletre m. e. fél órai távolban, az előbbivel nem csak egykoru telep, hanem a főnebbiek szerint azzal egyházilag is szinte két századon keresztül testvéri viszonyban élt; a mult század közepe óta önálló egyház saját pappal s mindig iskolával is; leginkább az iskolának köszönheti, hogy csekély száma és gyenge anyagi ereje mellett is nemzetiségét, régi szokásait, vallását épen megtarthatta. Egy 1640-beli jegyzék szerint minden gazda fizet a papnak 2 kal. búzát, 3 veder bort, 1 szekér fát; az isk. tanítónak 1 véka búzát, 1 szekér fát; ma is az egyháztagok terménybeli képéből kapják jövedelmeiket a pap és tanító Külső fekvői mintegy 5 hold kaszáló s több apró darab erdő. Urasztali készületei között van egy kék és fejér mázas korsó cserépből, melyen ilyen betűk állanak: HAUSTU - - MICH - ICH DICH. 1590., egy ezüst tángyér és pohár 1669-ből valók; harangjai mult századbóliak. Filiái: Nádasd, mely hasonlóan ősmagyar telep volt, de most szinte egészen oláh, és Zeykfalva, mely a 18-dik század folytán anyaegyház volt a Zeyk-család kegyurasága alatt; de azóta megszűnván, jelenleg szép mennyiségű can. portziójával együtt a Hosdátb lelkész keze alá tartozik egyházi tekintetben.

27. Vajda Hunyad, a dicső Hunyadi ezen szirtlakának romjai között mély keservvel viraszthat a honfi bánat, van oka reá; de nem csupán a hazái és nemzeté a bánat, méltó oka van a romokon bánkódni ref. vallásunknak is: midőn a v.-hunyadi lelkész ablakán keresztül, sőt minden lépten ama romokat látja szemei előtt, elég oka van a régmúlt felé sohajtozni, egyházának régi nagysága és jólléte ama romok közt van lehanyagolva. Virágzó kora ezen egyháznak azon időre esik, mikor a Hunyadi uradalom a Bethlen és Zolyomi családok birtokában volt; a 18-dik század kezdetén a papi és tanítói fizetések az uradalomtól telyesen elvonatván, csupán az egyháztagok vállaira nehezedett az egész egyház tartása, azok pedig egyénileg és vagyoniilag is kevés számmal voltak. De mostani állása még az 1848-dik előttinél is szomorubb, mert a ref. magyar birtokok kihalás vagy eladás által idegen kezekre menvén által mind az anya- mind a loányegyházakban, nagyon leapadt az egyháztagok száma s azzal a jövedelem is; a nagyhirű Csolnakosi-családtól járt szombati vám elveszett; még némű segély azon dézma kárpótlásból reménylendő, melynek előlegét már kapni is kezdette a lelkész, de az isk. tanítói állomás veszélyben forog. Az egyh. személyek jövedelmét teszik az említett dézma kárpótlás, a hallgatókra kirótt kevés pénzfizetés és a can. portziók mintegy 19 holdnyi szántókban, kaszálókban, szőlőkben; tőkepénzei nagyobbára elvesztek. Szép és tágas templomát, tornyát Bethlen Péter építtette 1645-ben, valamint ő öntette nagyobb harangját is, kisebb harangját Zolyomi Miklós. Urasztali készületei közül régiebbek: egy ezüst tángyér 1643-ból, egy fejer gyolcs keszkenő a Zolyomi és Melit czímerekkel 1658-ból; egy ezüst kanna a Hunyadi czímerrel 1685-ből — Csolnakosi Zsuzsánától. Filiái: Bujtur, Telek, Csolnakos.

28. Zalasd, az idéztem régi jegyzékben mint anyaegyház van följegyezve, de csak 1720 körül van róla annyi emlékezet, hogy egy Pataki András nevű zalasdi pap említettik, ez is úgy látszik kurta ideig lehetett udvari pap, mert többé nincsen szó róla. Ma Rákosd filiája egy pár lélekkel, de semmi fekvő egyh. birtok benne.

29. Hátzik mai neven Hátzeg. A fennvezett jegyzék szerint mint anyaegyház jött által a 17-dik századba, de csak 1660 körül omlittetik legelőbb egy Lugosi nevű papja, azóta ámbár az egyháztagok soha se voltak nagy számmal—mindig anyaegyház volt, segítettvén a szomszéd falukban lakó birtokosok által; iskolája is többnyire mindég volt. Jelenleg, ámbár esperesi lakhely, nagyon alászállott a papi jövedelem, mert a filiákban hívek nem igen folynak bé abba; nagy segítségül van a korcsomárlási jog, melynek visszaszerzése mostani érdemes lelkészo erélyes utánjárásának köszönhető. Iskolája, mely egy időre megszűnt volt, most van föltámasztva halottaiból, főként a Boldogfalvi isk. tanítói fizetésnek ideiglenes odaengedése által; jó lenne, ha a gr. Bethlen Olivér urnó által ez iskola számára tett gyűjtés is életbeléphetnék. Szántói, kaszáloi mintegy 10—15 holdnyit tesznek, azonkívül a templom, papi és mesteri lakok körül néhány taxás telkek. Urasztali készületei közül egy ezüst tárgyér 1668-ból való, nagyobb harangja 1680-ban öntetett; ugyanez egyházei most a tustyai egyház clenodiumai is.

Hátzeg főhelye lévén az u. n. vidéknek, nem csak valóságos de nemzeties érdek is volna, hogy ott egy jó karbani ref. magyar egyház és iskola legyen!

30. Nalácza, ámbár mint anyaegyház emlittetik az irt jegyzékben, de semmi nyoma, hogy a 17-dik századon innen önálló egyház lett volna; sőt a Naláczi-család mint birtokos mindég Hátzeg kegyurai sorában fénylett, most is odaszámittatik.

31. Öralya vagy Orlya Boldogfalva, 1686 körül emlittetik papja legelőbb; azóta rendszeren önálló egyház volt a Kendeffi-család kegyurasága alatt, fizetését is onnan kapta. Mostani temploma 1780 körül épült főként a Kendeffi-család segélyével. E század folytán gróf Bethlen Krisztina Kendeffi grófnő egy a vidékre nézve központi iskolát akarván alapítani Boldogfalván, szép alapítvány tőkét tett le a mélt. főegyházi tanács keze alá, melyből pap és isk. tanító fizetést kapjanak, de egyszersmind iskolát tartani kötelesek legyenek; egy ideig virágzásban is volt az iskola, de közelebbi időben részint azon okból, mert az egyháztagok, tehát gyermekek is, kevés szám-

mal vannak; részint mert faluban igen nehezen kaphatnak a tanulók szállást, kosztot s egyéb szükségeseket,—annyira népetlenné vált az iskola, hogy a mélt. főegyh. Tanács engedve a közkívánatnak, szükségesnek látta az isk. tanítói fizetést a háztogi isk. tanítónak adatni ideiglenesen, a papság most is megvan, de szinte hallgató nélkül, mert a Kendeffi-család tagjai nem igen laknak ott; jövedelme az említett kegyes alapítvány és a Kendeffi-család kegyes tagjaitól járó adományok, a papi és iskolai lakok jó karban vannak. Urasztali készületei közül egy ezüst kanna 1672-ből, egy ezüst pohár 1692-ből, egy ezüst tángyér 1690-ből valók.

32. Galacz, filia Borbátviz, már 1670 körül papja említetik ezen akkor összekapcsolt két egyháznak, de 1750 körül különváltván egymástól, mindkettő anyaegyház lett.

Galacz — hozzácsatoltatván mint filia Puj és Russor — részint a Buda-család mint helybeli birtokos, részint a puji és russori birtokosok által pártfogoltatva, fenállott e jeleni század kezdetén is, mikor a Buda-család ottani tagja r. cath. vallásra térván, teljesen megszűnt ekklézsia lenni, temploma és papi lakhelye ref. vallásnak birtokában maradván; a Buda utódok visszatértek ugyan vallásunkra, de a galaczi egyház most is mint filia áll.

Borbátviz a különválás után folytonosan fenállott — habár változó szerencsével — mint anyaegyház; most is az anyaegyházak sorába számítatik, ámbár a papi állomás egy pár év óta ürességben van, s temploma is építellen; de ha a havasokból, kevés tőkéjéből sat. járó jövedelemhez a hivek is áldozatkészséggel járulnak, s a lelki szükségesekről gondoskodásban kezét fogják, nincs még veszve ez egyház, sőt felújulhat a vallásos és iskolai élet; egy kis iskolája most is van.

33. Puj, sehol se látszik hogy papi állomással birt egyház lett volna, sőt a 18-dik századon kezdve mint Galacz filiája fordul elő.

34. Szálláspatak, úgy látszik valaha magyar telep volt, most is lakói mint volt egyh. nemesek a magyarok közé szeretik magukat számítani; a 18-dik század kezdetén említetik legelőbb rendes papja, de akkor csak kis imaháza volt,

1772 körül kezdi templomát építeni főleg a Mara-család segélyével, ugyan akkor a Mara László özvegye harangot is öntet számára, a papi lak újból építését is megigérik; de már a század első fele óta teljesen desolálva van. Mulhatlan szükséges lenne az egykori anyaegyház romjain legalább iskolát állítani föl, mire a mostani t. cz. birtokosok törekednek is.

35. Malomviz, Osztró, Klopotiva, az idézett jegyzékből úgy látszik, hogy e három egyház mint összekapcsolt testvér egyházak jöttek létre, állottak is fenn egy ideig, ide mutat azon körülmény is, hogy 1712 körül csak Malomvizen volt pap, 1760 körül előbb Klopotiván, azután Osztrón, később Malomvizen; de ez kihalván, 1773-ban Klopotivára választanak papot, azóta a más két egyházban többé nem volt papi állomás. Klopotiva anyaegyháznak maradván, meg lehetős népességgel kellett birnia, mert 1775 körül — miként iratlik, mert feles számu gyermekek vannak — meghatározták, hogy iskolát állítsanak s tanitót hívjanak; a tanitói fizetés meg is lett alapítva a hivek által, de a tanító csak egy évig maradt ott, akkor hihetőleg jövedelem nem léte miatt tovább állott, s azóta az iskolai ügy nyugszik. 1848-an innen nincs papja, most van munkába véve, hogy a meglevő földek, havasok, tőkék sat. jövedelméből legalább iskola állittassék; temploma; papi laka romlottan állanak. A pestyéni lelkész látja el időnként a papi teendőket.

36. Demsus, Pestyén, Tsula, Tustya. Ezen négy egyház is hasonló testvéries viszonyban volt egymással, de úgy látszik sokszor voltak papi ürességek, mert az egész 17-dik században egyellen egy pestyéni papról van említés. 1770 körül egy Jáni nevű tustyai pap 330 ft. értöt hagyományoz a tustyai pap tartására; ugyanakkor Pestyénben is külön rendes pap volt, s így ekkor a négy egyházból ezen két-anyaegyház válik ki.

Demsus ez időn túl sokáig mint tustyai egyház filiája állott fenn, de 1773 körül oda is a Lukács-család külön papságot akarván felállítani, papi telket s a régi római tornyot át is ajánlotta, de úgy látszik csak ígéret maradt. Most Pestyén filiája.

Tustya, az irt időben újból rendezvén magát, terményben és pénzben szépen ajánlottak a birtokosok paptartásra, de az ígéret annyira nem ment telyesedésbe, hogy már 1781-ben új ajánlatra kérte föl a can. visitatió. Végre is az egyháztalagok hidegsége miatt egészen megszűnt ezen egyház e folyó század kezdetén. Papi telke most is megvan; urasztali készületei a hátzegi egyházéi közt tartatnak, melynek filiája.

Pestyén, hasonlólag mint anyaegyház állott fenn az irt időn innen; már 1781-ben annyira kezdett volt szaporodni, hogy tágasabb templom építéséről kezdett gondolkozni. Most is rendes papi állomás van benne; a hallgatóktól, külső fekvőkből s kevés tőkékbeli jövedelemmel; de a meglehetősen számú gyermekek rendesebb iskoláztatása végett mulhatlan szükségé volna iskolára is.

37. Farkadin, az idézett jegyzéken kívül semmi adat sincs, hogy valaha anyaegyház lett volna, mindig mint Tustya filiája fordul elő, jelenleg Hátzegé néhány lélekszámmal. 1729-ben említettik annyi egy partiálisi jegyzőkönyvben, hogy a farkadini és szomszéd birtokosok önmegróvásúkkal papságot állítván fel, olyan papot kaptak, kit egy évig se tühethnek rossz erkölcsé miatt, ki is tétetett hivatalából ezen első és utolsó papjók.

Az idéztem 1634-beli összeírás szerént a felsorolt ekklézsiákból állott a V. Hunyadi Zarándival egyesült egyházmegye a 17-ik századon keresztül, de a 18 ik század folytán még három egyház lépett bé az anyaegyházak sorába, névszerint:

38. Fejérviz, 1680 körül van emlékezet egy fejérvizi levitáról — de kurta ideig, hihetőleg akkor ez egyház Galacz filiája volt — s már 1750-ben rendes papi állomás; 1771-ben pedig megrendeli a Krakkóban tartott köz szent zsinat, hogy a bajesdi és maczesdi nemes emberek tartásák magokat a fejérvizi ekklézsiához; az egyház tőkéje is számbavétetvén, 500 ft. körül volt. 1774-ben a papi fizetés a következőkben állitatott meg: 12 ft. 28 kal. búza, 22 veder bor, 10 oka szalonna, 20 kupa culinare és 500 frtnak interesté, melyről azt panaszolja a lelkész, hogy soha se kapja bé adaequate. Mind a mellett azóta folytonosan fenállott mint anya-

egyház, sőt nem rég rövid ideig mint jó karban lévő. Most ürességben van, de remélni lehet, hogy nem soká mint központi anyaegyház fog helyreállítani, mely körül csoportosuljanak a körülte elszórt egyházak. Fenáll temploma, papi laka, és van mintegy 2000 ft. tőkéje osztr. ér., s néhány darab külső fekvője.

39. O. Brettye, a Strigy partján. Ezen egyház is mint filia jött által a 18-dik századba, még pedig úgy látszik Zeykfalva filiája. 1740 körül alapították meg állandóan, főleg a Mara-család mint akkori birtokos erélye által. 1781 körül már 1200 ft. tőkéje volt nagyobbára a pap számára kamatozó; ugyanakkor papja Vásárhelyi Sámuel egyházmegyei jegyző volt. Azóta folytonosan fenáll ez egyház, sőt némelykor isk. tanítója is volt, de napjainkban alább szállott régi jóllétéből; mind a mellett bizalmunk van a kevés számú de erélyes egyháztagnakban, hogy ezen meglehetősen tőkével és néhány darab külső fekvővel bíró egyházat fenntartandják. Urasztali készületei 1740 körüliek.

40. Kitid, hasonlóan leányegyház volt a 17-dik században, a zeykfalvi pap látván el benne a vallásos szükségeket. 1740 körül ez is anyaegyházzá lett, a helybeli bacsalári és sztrigy-szentgyörgyi birtokosok egyesített ereje által. 1781-ben papja és isk. tanítója is volt, ugyan akkor kamatozó tőkéje 1000 ft. körül állott; e század folytán a gyengébb egyházak közé tartozott, néhány év óta nem is volt bétöltve a papi állomás, időnként isk. tanító pótolta helyét, ki néhány gyermeket tanított is, most is a brottyei lelkész jár által urvacsora osztás végett. Szükséges lenne intézkedni, hogy a mi menthető benne, legalább egy jó karban iskolatanítói állomásra fordítassék; temploma megvan, papi laka rozsz, külső fekvői mintegy 6 hold s néhány darab erdő, tőkéje 4—5 száz ft. Urasztali készületei a múlt század elejéről valók.

Ezekben adhatam rövid rajzát a V.-Hunyadi Zarándival egyesült egyházmegye ekklezsiái történelmének; sajnálom, hogy — miként bennem — a t. cz. olvasóban se költhet föl rajzom kellemes érzést; a helyett mintegy önkénytelenül is azon kérdés jön ajkainkra: *honnan van, hogy a felsorolt egy-*

házak közül csak 24 érte el anyaegyház alakjában a jelenkort, s e huszonnegyből is hat már több év óta üresen áll, nélkülözvén az egyházas életnek szívet és lelket átható áldásait? Felelnek ezen kérdésre az egyházvizsgálati jegyzőkönyvek, melyeket az események folyama is telyesen igazol: azon nagy pénzválság — mely e század kezdetén annyira megrendítette a hitelt — valamint az illető adósok irányábani nem elég erőyes eljárás, sőt néhol a pénzkezelési hütlenség, annyira megapasztották lassanként sok egyházak ingó és ingatlan vagyonát; másfelől szinte legtöbb egyházakban a fizetni képes és fizetni akaró egyháztagok száma kihalás, vagyon széteszlás és eladás sat. által annyira megapadt, hogy az 1848-diki általános rázkódást követő szomorú években, mikor a minden tekintetbeni drágaság miatt a réginél nagyobb és biztosabb jövedelmi alap szükségeltetett az egyházak fenállbatására, a restitutió nagy munkáját kellettén megkezdeni, még a régi jövedelmi alap is hiányzott, az egyháztagok pedig vagyoni tehettenség miatt képtelenek voltak nagyobb mérvben venni magukra egyházi terheket, sőt az őseik által elvállaltak alul is menekülni törekedtek. Ezen szomorító jelenmény egyébütt is de löként a hátzegvidéki egyházakban mutatkozik, a hová tartoznak a 29—38 számok allattiak; ott aránylag legtöbb van elveszve, s a létezők is csak tetsző életet élnek. Nem került ki apostoli buzgalmu Főpásztorunk figyelmét ezen szomorító helyzet, és a múlt évben Déván tartott köz szent zsinatról beútván Hátzegre, egy ott tartott népes gyűlésben megható szavakban hivta föl a vidéki ref. hiveket tanácskozni: miként lehetne scgíteni ezen már végveszélylyel fenyető bajon? nagy készséggel nyilvánították a hivek segélyeiket, és a tanácskozás következtében megállapodás lett bizonyos elvekben a vidéki egyházakat illetőleg, melyeket életholéptetni s az egyházak jövendőjét azok szerint lehetőleg biztosítani egy több tagból álló bizottmányra bízott a mélt. főegyh. tanács felügyelete alatt. A bizottmány most kezdette munkába venni a reabizott nagy érdekü ügyet; bizzunk, hogy Isten után az egyházi s iskolai élet — és azzal magyar nemzetiségünk — ama classicus vidéken is örök időkre biztosítva leend! De a lefolyt idők

romboló hatása az egész egyházmegyén, annak minden egyházain mutatkozik; itt van a telyes idő a conserválásnak éber figyelmét mindenüvé, még a legparányibb pontra is kiterjeszteni. Ezen rövid történelmi vázlat hadd vesse bé mindnyájunk szívébe azon tanuságot: *legyen minden pap testtel és lélekkel pap, azaz szónokló, cselekvő és példaadó apostol; és legyen minden egyháztág testben és lélekben hű gyermeke az egyháznak, nem sajnálván attól filléreit; és a kövek élőkké, a puszták népesekké válandanak, és egy se vesz el azok közül, kik reánk bizattak!*

Nincs mit megjegyezmem ezen egyházmegye belkormányzatát illetőleg, erdélyi ref. anyaszentegyházunk törvényei voltak eleitől fogva ezen egész egyházmegyében — Zurándot is odaértve, még pedig a 17-dik században „Körösi egyházak“ neve alatt — érvényben, és azok értelmében folyt a kormányzás előbb csupán esperesek által, a 18 dik század elején kezdve a gondnokokkal megosztva. Az esperesi hivatal választás által töltetett bé a 17-dik század folytán, a 18-dik században rendszeren jegyzők következtek esperesekké, ámbár ekkor is 1780-ban Incze István jegyző csak is választás útján nyerhette el az esperességet; azután szakadatlanul successio volt. Nem lesz érdektelen ide jegyezni az egyházmegye esperesei névsorát, a mennyiben kitudni lehetett:

Tordai Sándor András dévai pap, egyszersmind püspök, megholt 1579.

Uzoni Boldizsár dévai pap 1634 után.

Sóti János dévai pap 1657 körül.

Szentgyörgyi Dávid dévai pap 1663-tól.

Komáromi András dévai pap 1668-tól.

Szentgyörgyi Dávid dévai pap 1672-től Udvarhelyről visszahozatott.

Szentgyörgyi Mihály dévai pap 1680 körül.

Körtvolyesi György előbb hunyadi- azután dévai pap 1686-tól.

Jenei Sámuel hunyadi- azután dévai pap 1702-től.

Váralyai István hunyadi pap 1712-től.

Solymosi Mihály dévai pap 1713-tól.

Kereszturi Péter hunyadi pap 1715-től.

Décsi János alpestesi pap 1731-től.

Sövényfalvi Zsigmond dévai pap 1738-ig.

Zilabi Pál lozsádi pap 1755-ig.

Lisznyói Incze Ferencz dévai pap 1755—1771., egy-
szersmind generalis notarius.

Herepei István alpestesi pap 1771—1780.

Lisznyói Incze István dévai pap 1780—1789.

Csegöldi András rákosdi pap, 1789-től szélhűdés találván
nyugalomba lépett.

Zsoldos Márton kémendi pap megholt 1806-ban mint
proseniör.

Kolozsvári Zsigmond alpestesi pap m. h. 1815-ben.

Baló József algyógyi pap m. h. 1817-ben.

Németi Ferencz illyei- azután rápolti pap m. h. 1825-ben.

Salamon István dévai pap m. h. 1843-ban.

Király Imre rápolti pap m. h. 1855-ben.

Jakab Bénéámin házegi pap.

A mult 1862-dik évben Déván tartatott köz szt. zsi-
naton a mélt. főgyh. tanács intézkedése folytán bekebelez-
tettek a Hunyadi egyházmegyébe a szászvárosi
és tordosi, Szászváros-székben fekvő ref. ekklé-
zsiák is, érintenünk kell tehát röviden ezen két egyháznak
is multját és jelenét.

Ezen két egyház 1850-ig az ev. luth. püspöki kerületbe
tartozott, azon kölcsönös egyezménynél fogva, mely a két
erdélyi prot. felekezet között 1564 körül kötött és fejedel-
mileg is megerősített, mely szerént a saji és tekei ev.
luth. káptalanok legyenek a ref. püspök felügyelete alatt, vi-
szonyosan a kabori, vizáknai, szászvárosi és tordosi ref. ekklé-
zsiák mint a fundus regiuson fekvők az ev. luth. püspöké alatt.
Az említett 1850-dik évben a luth. püspökség hivalkozván
egy udvari k. rendeletre az említett káptalanokat visszavette,
és a négy ref. ekklézsiát kibocsátotta felügyelete alul, de a
ref. főgyh. tanács nem engedhetvén a kölcsönös egyezmény-
nyen alapult viszonyt ily egyoldalulag szétszakíthatni, nem

fogadta vissza az irt négy egyházat, és ez okon azok szinte independens állapotban voltak mult évig, mikor a mélt. fő-egyh. tanács egyetértve a köz szent zsinattal, mind a négy egyházat a hozzá közelebb eső egyházmegyébe békobeleztetni rendelte, s azzal a kivételes helyzetet megszüntette.

Ezeket általánosan megjegyezve, ismerkedjünk meg közelebbről is az említett két egyházzal:

1. Szász városi egyházban a reformatió előtt és után is egy ideig, egy lelkész alatt, egy templomban voltak egyesülve magyarok és szászok; a főlelkész czíme Plebanus volt és mellette Altarista név alatt egy magyar s egy szász lelkész segédkedett; jövedelmeik a város s négy szomszéd falu dézmájából teltek ki. Éppen a reformatiókor Ramaschi Máté volt plebanus, ki 1530 körül szebeni első pappá hivatván meg, ott a reformatiónak buzgó terjesztője s első szebeni prot pap lett. Utánna fejevári canonok Károli Sebestyén hivatott plebanussá, nagy tudományu és erélyü pap, kinek nagy érdeme van Erdély Kalvin tana szerénti reformálásában; nemcsak az Ovári zsinaton ir alá, hanem Erdélyben is minden azon időbeli vallásos vitatkozásokban többnyire mint kirendelt közbíró résztveszen, például a fejeváriban 1568-ban. Ezen nagy tudományu és erélyü férfi 1550-től 1568-ig egészen keresztülvitte a szászvárosi magyarságnak Kalvin tana szerénti reformatióját, azt jövőre nézve is biztosan megalapította, a templomot, klastromot, papi telkek nagy részét a magyarok számára állandóan elfoglalta; sőt hihetőleg ő nyerte ki János Zsigmond fejedelemtől azon 1570-ben december 10 kén kelt collationalist is, miszerént a város dézmája állandóan a plebanusé legyen, a magyar altarista kapta Kásztó és Perkász dézmáját, a szász vagy luth. altarista pedig Borény és Szereka dézmáját; mely collationalist 1583-ban april 4-kén Báthori István is megerősített. Ezen időben annyira erős gyökeret vert a reformatió Szászvároson, hogy 1581 körül sükertelen kísértette meg egy Ludovicus Arianus nevü plebanus oda az unitarius vallást bevinni, nem ért czélt — sőt hiábán próbálta ott a r. cath. vallást helyreállítani Szilvási János 1594 körül, a ki 1595-ben a Báthori Zsigmond által elfoglalt fejevári

nagy templomot r. cath. templommá szentelte föl; a fejedeleme-
nek minden párfogása daczára a plebanusságból a szebeni
zsinat által 1595-ben kitétetett.

A 17-dik században nem igen virágzó állapotban volt a
szászvárosi egyház főleg a papok jövedelmét illetőleg, a város
1601 körül az egész dézmát elvette, későbbben 1603-ban
Kecskeméti Buzás Balás püspök kénytelen volt belé egyezni,
hogy a város dézmájának csak felét kapja, a másik felét po-
dig 180 ftért eladni. Sőt a 18-dik század kezdete is lesújtó
szenvedésekkel köszöntött bé: báró Tiege német generalis
1704-ben az egész papi lakot földülatta, s a helybéli magyar
papoktól egy ezüst szerszámos lovat csikart ki; akkori első
pap Várallyai Dániel nem élhetvén, hallgatói nagyrészevel
Oláhországba vándorol, hol meg is holt. 1707-ben a klastro-
mot a r. catholicusok visszafoglalták. 1721 körül sok háborít-
tatása volt a szász atyafiaktól, a templomot el akarták foglal-
ni, az iskolát a városból kitűzni, csupán Nádudvari Péter akkori
papnak lehet köszönni, hogy erélyes bátorsága által megtar-
totta az egyházat. 1744-dik óven innen kedves hazánkra is
nyugodtabb napok derülvén, a szászvárosi egyház is háborítlan
nyugalmat kezdett élvezni; az egyház ügyei rendesebb keze-
lést nyertek, Vásárhelyi András 1743-ban a város egész déz-
máját visszaszerezvén, úmbár 1756-on kezdve a r. catholicu-
sok saját papjoknak adták a tizedet, de a megmaradt nagyobb
részszele az első pap, az említett két falu tizedével a 2-dik
pap jövedelme eléggé biztosítva lett. 1848-ban eltöröltetvén
a tized, 1861-ben véglegesen meghatározott az azért járó
kárpótlási tőke, melynek kamatját mindkét pap félévenként
utólagosan kapja. Temploma most is a régi, mely még a re-
formatió előtt épült, tornya, mely a luth. atyafiakkal közös
volt, 1840 körül leromolván, új torony emeltetett, mely által
a templom azon része is megújított. Papi lakai az idők
folytán sorvadásnak indulván, az első kijavított és kényel-
mes állásba tétetett 1830-ban akkori első pap t. Bodola Károly
által — a második jelenlegi első pap t. t. Pap István úr által
1845-ben, az egyház által utólagosan kárpótlotván. Tőkéi
az újabb időben rendbeszedetvén, s némely kegyadományok-

főként a b. e. Váradi Mihály első pap kegyalapítványai által szaporítottán, jelenleg 14000 ft. o. é. körül vannak. Külső fekvő birtokai az újabb időben kinyert can. portzióval együtt mintegy 25—30 holdat tesznek, s még egy lisztelő malomból $\frac{1}{3}$ -ad jövedelem. Ezekből s még az egyháztagok által évenként fizetendő pénz róvatalokból állja ki az egyház a leánytanító, énekvezető, fiutanító s egyéb az egyház szolgálatában lévő személyek fizetését, valamint egyéb költségeket is. Urasztali készületei nagyobbára a mult századbóliak, a régiek hihetöleg a sok rombolások közben elvesztek.

Ezen rövid vázlatból láthatólag a szászvárosi egyház a virágzóbb állapotban lévök közé számítható, s méltán helyet foglalhat a többi püspöki egyházak közt.

Ide jegyzem rövidben a szászvárosi nagyobb birü papok névsorát:

Károli Sebestyén 1550—1570 körül, a reformatió körüli érdemei ismeretesek.

Kecskeméti Buzás Balás 1603-ig egyszersmind erdélyi ref. püspök.

Nádudvari Gergely mintegy 1648-ig, a szathmárnémethi zsinaton jelen volt 1646-ban.

Komáromi Kis István 1705-ig, előbb Fejérvár-pataki professor.

Náduvari Péter 1705—1726. nagyhirü egyházi szónok, egyh. beszédeit kinyomatta gróf Bethlen Krisztina 1741-ben; gen. notáriusságra candidálva volt 1717-ben.

Patai Balog János 1732-ig, angolból fordított „Lelki igazgatás“ címü könyvet.

Vásárhelyi K. András 1735—1767. nagyon erélyes ember, visszaszerezte a város dézmáját.

Fogarasi Pap Máté 1745-ig, előbb szathmári profes. Szigeti Gyula Sámuel, Sz. Gyula István püspök fia 1764—1804.

Fogarasi Pap József 1774—1779., mikor marosvásárhelyi tanárnak ment, nagy tudósnyu ember, ki már ki-nevezve volt a pesti egyetemnél a phil. tanszékre, mikor a halál véget vetett munkás életének 1785-ben.

Herepei János 1792—1796., mikor vizaknai pappá, s onnan kolozsvári theologiae professor lett.

Bodola Károly 1821—1836. munkás és közszereteten volt férfi, candidálva volt 1836-ban a gen. notariuságra is.

Hegedüs Sámuel 1836—1844. mint pap, költő, tudós és ember általános tiszteletben volt — magyar academiái tag, candidálva volt generalis notariusságra 1830-ban.

Váradi Mihály 1829-től 1858-ig, kegyalapítványai által halhatlan nevet szerzett magának az egyh. és isk. évkönyveiben.

A jelenleg élőkkel együtt 45 papja volt eddig a szászvárosi egyháznak; az iskolaügy iránti lelkesültségtől indítva bizonyos tantárgyak ingyen tanítását vállalta el a most élő két lelkész, és a mélt. főegyh. tanács által tiszt. tanár címmel tiszteltettek meg.

2. Tordos, Szászvárostól 3-negyed órányi távolban, és annak jó és bal szerencsében hű osztozó társa, sőt azzal némüleg összekapcsolva, a mennyiben keblü gondnokai rendesen onnan választattak. Papi jövedelme — mint Szászvároson — a falu dézmája volt, mely megváltatván kormányilag, jelenleg az azérti kárpótlást kapja szinte egyenlő mennyiségben a szászvárosi 2-dik papéval, azonkívül nagy mennyiségű egyházi birtok van részint a lelkésznek, részint az isk. tanítónak, részint az egyháznak is jövedelmezőleg. Iskolája mindig volt most is van, de egyszerű földészekből álló egyház tagjai soha se mutattak elég buzgalmat gyermekeik iskoláztatásában régebbi s mostani papjainak minden ösztönzése mellett is; ez okból sokan főleg az ifjabbak közül nem igen értik nyelvünket, a mit a nagyobb számú oláh atyafiak közti lakás is okoz. De bizunk mostani lelkésze és isk. tanítója erélyökben, hogy sikerülni fog az iskoláztatás iránti kedvet teljes mértékben felkölteni, s édes anyai nyelvünk használatát állandóan biztosítani. Templom, papi s tanítói lakok jó karban vannak, a templomban most készül orgona mostani papja buzgalma következtében.

Papjai közül sokan voltak országos híresek, főként az iskolák tanárai közül sokan vonultak öreg napjaikban ez egyházba nyugalomba. — Hely szüke miatt papjai közül csak

Kerekes Jánost, Sipos Pált, a ki mint szászvárosi tanár Sárospatakra vitetett, onnan Tordosra jött; Hegedüs Sámuel, Péterfi Károlyt említem föl.

A szászvárosi ev. ref. középtanoda*).

A.) Eredete és azutáni történelme.

A reformatiokor minden ref. egyház szent kötelességének ismerte azonnal iskolát is állítani föl, melyet aztán leginkább a hívek adományai tartottak fenn; a szászvárosi iskola is kétségtelenül az egyháztól kapta lételet, s annak szárnyai alatt élte át létele reggelét: de ezen időt teljesen homály fedi, csak a szájhagyomány mondja, hogy az iskola mostani telke nagy részét a rajta volt egy emeletes épülettel együtt I-ső Rákóczi György fejedelem adományozta. Valódi történelme 1669-en kezdődik, mely éven kezdve a Rectorok nevei felsorolva vannak, mindenik után följegyezve áll, hogy kik irtak alá a törvényeknek és vétettek föl a studiosusok— későbbben togátusok sorába; a Rectorok rövid ideig, legfőnnebb két-három évig viselték hivatalukat, s hihetőleg a fejevári— későbbben enyedi iskolából ajánltattak, s az egyház főbbjei által választattak. 1721-ben a szász comes ki akarta kergettetni a városból az iskola Rectorát s a diákokat, de Nádudvari Péter első pap az egyház tagjaival bátran védvén az iskolát, megtartották, hihetőleg ekkor ment az iskola a mélt. főgyh. tanács szorosabb felügyelete alá, mert Nádudvari a comeshez azt írja, hogy az iskolai dolgokban csak a főconsistoriumtól fogad el rendeleteket. 1799-ben a mélt. főgyh. tanács állandó rectorstágot állított fel, a Rectornak tanári rangot adott, lakhelyül a városon házat vett, az egész iskolát az egyház felügyelete alul kivette, egyszersmind gondnokokat nevezett ki, első főgondnokká báró

*) E tanodát illető adatokat mostani igazg. tanár t. Szabó György úr volt szíves összeszedegetni, ki nek ezennel szíves köszönetemet nyilvánított.

Naláczai József főispánt választván. 1807-ben az iskola telek s a vár közti keskeny sikátort a várostól átcsereelvén, ezáltal tágasabb udvart nyert. 1840 körül a régi épület sorvadásnak indulván s igen szűk is lévén, hosszas tervezgetés után egy új iskolai épület építésében egyeztek meg, dr. Lészay Dániel ígervén előlegezni a szükséges költséget lassankénti törlesztés feltétele alatt; a főgyh. tanács helybenhagyta a tervet, de az alapkövet letételét határozottan gátolni akarták a szász atyafiak élükön Kirchner Frigyes székbíróval; végre is a Főkormányzók erélyes rendelte következtében lehetett az alapkövet letenni, s az építést folytatni, 1848-ban és 1849-ben föl is emeltetett az új épület három sora s földel alá került.

1848—1850. szomorú időszak volt ez iskola életéből, a tanulók széteszölva, a Rector fogságban, legtöbbször lovas katonák szállásoltak az isk. épületben, sőt a városi tanács a cs. helytartósághoz fölterjesztette, hogy ez iskola épületre többé szükség nem lévén, katonai laktanyává kellene tenni; de a magas kormány erőszak helyett kimélyteljesen kérdeztette meg a comes útján, nem akarnák-e eladni? azonban a tanítás 1850 végén megkezdetvén, a dolog annyiban maradt, az épület teljesen bevégeztetett, sőt 1859 végéig a kölcsönvett építési költség is boltok s hivatali irodák használatáért törlesztetett.

De még egy válságon kellett ez iskolának átmennie, mikor épülete diszesen fölépítve állott: az iskola jó hírneve és az irántai bizalom annyira leszállott, hogy már 1858-ban az összes tanoncok száma alig ment 50-re. A főgyh. tanács elejét veendő a végképpeni sülyedésnek — egy vizsgáló bizottmány kihallgatása után—szükségesnek látta új igazg. tanárt nevezni ki onyedi tanár t. Szabó György személyében, kinek erélyes kormányzása alatt az iskola hírnevének gyarapodását eléggé bizonyítja a tanoncok száma, mely jelenleg 200 körül van, mintegy negyedrészt más vallásuak és nemzetüekből telvén ki.

B.) Az iskola vagyoni állásának múltja és jelene.

Nincs kétség benne, hogy a szászvárosi egyház jövedelmeiből állott fenn ez iskola kezdetben, csak későbbben járultak

annak fentartásához egyes nagylelkű adakozók alapítványai-
kal. Legelső ilyen kegyes adományozó Barcsay Ákos fejedelem,
ki tartariai jószágából 40 köből húzát rendelt évenként ezen
iskola számára, ezen alapítványt a későbbi utódok perközbeli
egyezmény útján 3000 váltó ft. tőkében békéltek el. Azután
1663-ban Apafi Mihály fejedelem a Sebeshelyi tizedet adomá-
nyozta, melyért járandó kárpótlási összeg most van verifica-
tio alatt. A régebbi adományozók közé számítható a város is,
mely a favámot a két prot. iskolának adta, melyben múlt szá-
zad óta a r. catholicusok is osztozván, harmadrészen ma is az
iskola birtokában van; azonkívül erdejéből évenként minden
osztály számára 3 öl fát ad a város. Ezután főként a 18-dik
század folytán több kegyes jóltévkök emlékeznek meg ez isko-
láról, a jelentékeny összegekkel törekednek biztosítani annak
lételét, azok között a főgyh. tanács, az enyedi főiskola sat.
úgy, hogy már e század elején 15 ezer forint körül volt az
iskola alapjául szolgáló tőke.

De az 1811-beli pénzválság mindezen tőkéket nagyon
csékély összegre szállítván le, az iskola végveszélynek volt
kitéve. Örkdött az isteni gondviselés a véginséggel küzdő in-
tézet fölött, és újból támasztott pártfogókat — még pedig na-
gyobb számmal mint eddig, — kik áldozatkészen karolták föl
azt. Ott ragyognak ezen korbéli jötevek koszorujában Hunyad-
megye rendei, kik a fölkelési pénztárból 8000 v. frtot adnak
az iskolának, ott ragyognak b. Naláczai József 5000 frttal, báró
Naláczai Istvánnő Bálint Héléna 5000 frttal, Barcsay Ábrahám-
nő gr. Bethlen Zsuzsánna 12000 frttal — és még mások sokan,
úgy hogy az 1845-dik évig adományozottak összege pénzben
és házakban 20 ezer pengő ft. körül áll. Ezekon kívül gróf Kun
Zsigmond minden szerzeményeit az iskolának hagyta 1832-ben
oly feltétellel, hogy algyógyi pap Kis Ferencz és nője — míg
akármelyikök él — kapjon 1200 v. frtot kamatjából, a többi
kamat tőkésítették; ezeknek haláluk után pedig az egész tőke
szálljon az iskolára 6000 v. ft. híján, mely az algyógyi ref. ek-
klézsiának kifizetlenség; ezen u. n. Kun-alapítvány jelenleg a
20 ezer oszt frtot megközelíti; azonkívül azon szép telek és
lakház, melyet említett Kis Ferencz és nője hagyományoztak az
iskolának mindkettejök halála utánra.

1848-dik éven kezdve ismét nehéz válság fenyegette ez iskola létét, nemcsak kívülről volt veszélyben, jövedelmei is egészen megakadtak, mert az illető adósok nem fizethettek vagy fizetni nem akartak, a perfolytamód bizonytalansága miatt bépereltetésök nehéz volt; azonkívül a minden tekintetbeni drágaság az idő körülményeinek újabb igényei több kiadást kívántak az iskolától, s még a régi források is bedugulva voltak. De a főgyh. tanácsnak erélyes intézkedése 1858-ban megmentette az enyészettől, sőt új életet lehelt ereibe, alaptőkéi az illetőkkel egyezkedés vagy per útján folyókká tettek nagyobbára; és midőn nyilván lett, hogy új iskolai szervezet több tanítói erőt és azért több költséget igényel a meglévőnél, egy kéregető bizottmányt nevezett ki a mélt. főgyh. tanács; ezen bizottmány személyesen találván meg a tehetősebbeket, eddig 22 ezer o. é. frtot tevő új tőkét gyűjtött — nagyobbára urb. papirokban és kötlevelekben — a tanítók fizetésének pótlására. Ezek szerint a Kun-alapítvánnyal együtt biztosan tehetni ez iskolának jelenlegi vagyoni állását 60 ezer osztr. ért. fra, a mely két századdal ezelőtt csak az egyház gyenge erejére volt szorítkozva. Valóban szép bizonyítvány vallásunk és nemzetünk fiainak a nevelésügy iránti lelkesültségéről; valamint ez iskolának a vidékeni szükséges voltáról! minden egyes jótévő, kinek adománya nagyobb vagy kisebb mérvben befolyt ezen iskola létrehozásába, méltán ott ragyog ennek aranykönyvében, mert ő is alapítója volt a műveltség ezen templomának! Bárcsak ne záródnék bé mostani ismertetésemmel az áldozatok sora, mert még nagyobb pénzalapra van szükség; hogy oda nőjje ki magát ez iskola, hol a vidék szükségeihez képest biztosan megállhasson! A helybeli egyház most is mint anyja ez iskolának egyik elemi tanítót pénztárából fizeti.

C.) Az iskolai szervezet és taurendszer múltja és jelene.

Nem sokat jegyezhetek föl e tekintetben; a szászvárosi s talán más iskoláinknak is hajdankori szervezete és taurendszere sokkal kevésbé van ismerve, mintsem valami bizonyossá állíthatnánk róllok. Benkő Trans. II-dik d. 302-dik

szászvárosi iskolát még csak particulának nevezi, s azt írja rólla, hogy ott a gyermeki osztályokon kívül a görögnyelv, logica, metaphysica, theologia s más tudományok taníttatnak. A Rectorok a n.-enyedi collegium elsőbbjei közül neveztetnek ki, nem házasodhatnak, és három évnél tovább ritkán folytatják hivatalukat. Teljesen öszhangzik ez az iskola levéltárabani adatokkal, hol a Rectorok névsora mutatja, hogy rendszeren 2—3 évig rectoroskodtak, s akkor legtöbben papokká lettek, némelyek academiára mentek. Tanította a Rector a fenitt tantárgyakat a diákoknak vagy u. n. togatúsoknak, kik már az itteni felsőbb osztályt a poeticát végezték, és a kik közül lettek mind a magán- mind a szükségelt köztanítók; ezek aztán ha tovább akartak tanulni vagy papságra törekedtek, rendszeren Enyedre mentek tanulmányaikat folytatni. Jövedelmeik voltak magán- és köztanítói díjak, ünnepi legatiók, két diák számára az egyház-diákság (civicus) s még kevés ösztöndíjak. Tantárgyak miként más erdélyi iskoláink osztályaiban. A fegyelmet előbb a Rector egyedül tartotta fenn a helybeli papok és kebli tanács felügyelete alatt; későbbben e század kezdetén állandó Rector professorság állittatván föl, s az iskola a főegyh. tanács közvetlen felügyelete alá vonatván, a Rector-, subrector-, senior- és contrából álló iskolai törvényszék ítelt az előforduló vétségek fölött, a közvetlen feleletterhe a Rectorot illetvén. Körülbelül ilyforma szervezettel s más erdélyi iskolákéhoz hasonló tanrendszerrel állott fenn ez iskola 1848-ig. 1858—1859-dik isk. éven innen a mélt. főegyh. tanács által kiadott isk. szervezet és tanrendszer van életbeléptetve ezen iskolában is; az igazg. tanáron s két helybeli lelkészen kívül hét tanító fírad jelenleg, hogy észfejtés és szívnyemesítés által hasznos polgárokat neveljen a vallásnak, hazának és emberiségnek s örömet a szülőknek az iskola mostani növendékeiből, kiknek száma a most fennálló 4 elemi és 4 középtanodai osztályokban 200 körül van. De a vidék igényei s az iskolának remélhető jövendője mulhatlan kívánják, hogy a középtanodai két felsőbb osztály is rendre fölállittassék, valamint egy táp — vagy más a szegényebb gyermekeket segítő — intézet létrejöjjön; mit Isten kegyelméből és a kegyes jötevők áldozatkészségétől talán biztosan remélhetünk is!

Könyvtára, az újabb időben szaporítván mélt. b. Naláczai József, Szálbek Jakab és gróf Kun-Kocsárd uraktól adományozottakkal, feles. számú könyveket tartalmaz.

Ásványgyűjteménye, taneszközei sat. már is szereztettek s rendre szaporíttatni fognak. Rajz, ének, szépírás, ahozértó tanítók felügyelete s vezetésé alatt gyakorlatban vannak.

Ősztöndíjak sorát szép öszveggel nyitotta meg gróf Kun Kocsárd úr, remélhetőleg többek fogják még követni.

Nem lesz érdektelen végre ide jegyezni ezen iskola állandó Rectorai névsorát:

Sipos Pál 1806 körül.
 Baló Sámuel 1808 körül.
 Keresztes Dániel 1812 körül.
 Bodola Károly 1815-től fogva.
 Zsoldos Sámuel 1820-tól.
 Váradi Mihály 1823-tól.
 Székely Sámuel 1830-tól.
 Molnár József 1838-tól.
 Szabó György 1858-tól.

Talán hosszabban rajzolám a reámbizottakat mint magam is gondolám, de lehető hü képét kelle adnom a térnek, melyen feladatam szerént mozognom kellett. Örülök ha — bár csak gyenge ujjmutatással — megjelölhetém mind az ép tagot, melyet védénünk, mind a sinylőt, melyet gyógyítanunk kell; és ezáltal én is mint erőtlén napszámos viheték legalább egy porszemet anyaszentegyházunk és nemzetünk jobblétének építéséhez!

Szászvároson, jan. 1-én 1863.

Dáné István,

Szászvárosi ev. ref. 2-dik pap.

Az erdélyi
reform. anyaszentegyház
világi és lelkeszi
főhivatalnokai.

Generalis Curatorok:

- B. Kemény Ferencz úr ő excellentiája, a Leopold-rend közép keresztves vitéze, az erdélyi Karok és Rendek volt elnöke, és volt erdélyi udvari korlátnok.
- Gr. Mikó Imre úr ő excellentiája, az erdélyi kincstár s közelebb az erdélyi ideiglenes főkormányzék volt elnöke.
- Mélt. Szacsvai Zsigmond úr, nyugalmazott udvari és jelenleg főkormányzék tanácsos.
- Gr. Bethlen Gábor úr, erdélyi ideiglenes főkormányzék tanácsos, — és a
- P ü s p ö k.

Lelkeszi főhivatalnokok:

- Főtiszteletű Z. Bodola Sámuel püspök és királyi tanácsos, az erdélyi ref. papnövelde felügyelője.
- Közfőjegyző:* n. t. Fogarasi Sámuel, küküllő egyházmegyei esperes.
- Közügyigazgató:* n. t. Szentkirályi János, görgényi egyházmegyei esperes.
- ~~~~~

I. V. Hunyadi és Zarándi egyesült egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 26 anya- és 75 leányegyház van.
A lelkek száma összesen 5568 t. sz. 392.

Főgondnokok: M. Barcsay László.
Gr. Toldalagi Victor.

Algondnokok: T. Bágya Károly.
T. Bálint Sámuel.

Esperes: T. Jakab Bénéámin, hátszegi lelkész.
R. jegyző: T. Szász András, alpostesi lelkész.
Közügyigazgató: T. Benkő György, lozsádi lelkész.

Egyházak.

1. *Déva*, l. sz. 490. l. Baló Benjámin, t. sz. 34. tanító
Szász József.
l. e. Maros Némeli. l. sz. 9.
2. *Alpestes*, l. sz. 342. l. Szász András, t. sz. 26. tanító
Jánosi József.
l. e. Felpestes, l. sz. 8. K.-Almás, l. sz. 6. Cs.-Keresztur, l. sz. 20. N.-Barcsa, l. sz. 10. K.-Barcsa, l. sz. 8.
3. *Lozsád*, l. sz. 800. l. Benkő György, t. sz. 34. tanító
Szilágyi József.
l. e. Piski, l. sz. 11. Martinesd, l. sz. 4. Nagy-Toti, l. sz. 9. Kis-Toti hallgatók nélkül.
4. *V.-Hunyad*, l. sz. 142. l. Gaál Sámuel, t. sz. 16. kik a helybeli leánytanítóhoz járnak, tanító nincsen.
l. e. Telek, l. sz. 4. Kaszabánya, l. sz. 3. Cserna, Csolnakos és Bujtur hallgatók nélkül.
5. *Rákösd*, l. sz. 491. l. Koncz József, t. sz. 42. tanító Szijj Elek.
l. e. Boos, l. sz. 7. Zalasd, l. sz. 5.

6. *Hosdát*, l. sz. 284. l. Sármási Áron, t. sz. 31. tanító Bán Lajos.
l. e. Alsó-Nádasd, l. sz. 17. Zejkálva, l. sz. 7.
7. *Hátszeg*, l. sz. 70. l. Jakab Bóniámin, t. sz. 25. t. Papp József.
l. e. Nalátz, l. sz. 8. N.-Vád, l. sz. 1. Reá, l. sz. 1. Totesd, l. sz. 13. Paklisa, l. sz. 5. A. Farkadin, l. sz. 1. F.-Farkadin, l. sz. 3. Tustya, l. sz. 19. Csula, l. sz. 3. Alsó-Szilvás, l. sz. 4. Felső-Szilvás hallgatók nélkül.
8. *N.-Pestény*, l. sz. 54. l. Balog József, t. sz. 9. tanít a lelkész.
l. e. Demsus, l. sz. 18. Brázova, l. sz. 5. Várhely, l. sz. 15. Zejkány, l. sz. 5. N.-Osztró, l. sz. 4.
9. *N.-Klopotiva*, l. sz. 46. l. nincsen — beszélgál a nagy-pestényi lelkész.
l. e. Malomviz, l. sz. 5. Kernyesd, l. sz. 2.
10. *O.-Boldogfalva*, l. sz. 32. l. Fábri József, t. nincs.
11. *Fejérviz*, l. sz. 22. l. nincsen.
l. e. Macsesd, l. sz. 12. Bajesd, l. sz. 1. Rusor, l. sz. 2. F.-Szálláspataka, l. sz. 12. Csopca, l. sz. 1.
12. *Borbátviz*, l. sz. 68. l. nincsen, t. sz. 12. t. Bökös Ádám.
l. e. Puj, l. sz. 30. Galacz, l. sz. 12. Serél, l. sz. 8. Báár, l. sz. 10. Ponor, l. sz. 3. M.-Livadia, l. sz. 4. Petrosz, l. sz. 1. Vulkán, hallgatók nélkül.
13. *O.-Brettye*, l. sz. 47. l. Kovács László, t. nincs.
l. e. M.-Brettye, l. sz. 9. Rus, l. sz. 4. Baczalár, l. sz. 2.
14. *Kitid*, l. sz. 45. l. nincs, beszélgál az o.-brottyeji lelkész.
l. e. Sz.-György-Válya, l. sz. 10. Sz.-György hallg. nélkül.
15. *Bácsi*, l. sz. 206. l. Varga Károly, t. sz. 12. kiket a lelkész tanít.
l. e. Batiz, l. sz. 10.
16. *Tordos*, l. sz. 154. l. Nagy Tamás, t. sz. 15. tanító Vén Mihály.
17. *Algógy*, l. sz. 71. l. Dáné Mózsos, t. sz. 14. kiket a lelkész tanít.
l. e. Gyalmar, l. sz. 4. Benczencz, l. sz. 23. Bokaj, l. sz. 21.

18. *N.-Rápoly*, l. sz. 170 l. nincs, t. sz. 20. t. Radó Mózes.
l. e. Arany, l. sz. 20. Bábólna, l. sz. 4.
19. *Kéménd*, l. sz. 50. l. Sándor József, t. sz. 4. kiket
a lelkész tanít.
l. e. Gyertyános, l. sz. 3.
20. *Haró*, l. sz. 230. l. Váró Márton, t. sz. 25. tanító
Horváth Károly.
l. e. Berekszó, l. sz. 25.
21. *M.-Solymos*, l. sz. 47. l. Bogdán Mózes.
l. e. Kecskedaga, l. sz. 10. Szuliget, l. sz. 5. Valisora,
l. sz. 3.
22. *M.-Illye*, l. sz. 80. l. Szabó Mózes.
l. e. Branyicska, l. sz. 7. M.-Brettye, l. sz. 3. Lesnyek,
l. sz. 13. Lapusnyak, l. sz. 15. Dobra, l. sz. 10. Abucsa,
l. sz. 19. Zám, l. sz. 2. Guraszáda, l. sz. 16.
23. *Brád*, l. sz. 120. l. Zakariás Dániel, t. sz. 52. ta-
nítanak a lelkész és a t. Vilmos Sándor, ki egy-
szersmind énekvezető és orgonista is.
l. e. Ribicze, l. sz. 4.
24. *Körösbánya*, l. sz. 121. l. Szegedi Miklós, t. sz. 21.
kiket a lelkész tanít.
l. e. Lunka, l. sz. 1. Czérmura, l. sz. 1. N.-Halmág, y,
l. sz. 14. K.-Halmág, y, l. sz. 2. Acsova, l. sz. 2. Vá-
cza, l. sz. 2.
25. *Kristor*, l. sz. 40 l. nincs, beszolgál a brádi lelkész.
26. *Szászváros*, közvetlen püspöki felügyelet alatt van; l. sz.
759. l. Pap István és Dáné István. Fiatanulók
száma, kik részint az egyház által fizetett elemi első
osztályban, részint a többi osztályokban tanulnak 51.
Leánytanulók sz. 25. Számos leánykák a helybeli né-
met iskolában tanulnak. Fitanító Vitályos József.
Leánytanító és énekvezető Borsos József.

II. K. Fejérvári egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 11 anya- és 14 leányegyház van, lel-
lelkek száma összesen 3296. t. sz. 256.

Főgondnok: ifj. B. Komóny István.

Esperes: Elekes Károly, károlyfejérvári lelkész.

Jegyző: Elekes György, magyar-igeni lelkész.

Közügyigazgató: Takács József, vingárdi lelkész

Egyházak.

1. *Károlyfejérvár*, l. sz. 792. l. Elekes Károly, t. sz. 42.
t. Balogh Ferencz.
l. e. Marospart, l. sz. 15. Sárd, l. sz. 35. Borbánd, l. sz. 14.
2. *Alvincz*, l. sz. 296. l. Péterfi László, t. sz. 27. ta-
nitó Kövér Lázár.
l. e. Csóra, l. sz. 24.
3. *Borbérek*, l. sz. 112. l. Tankó József, t. sz. 11. a
lelkész tanit.
4. *Magyar-Igen*, l. sz. 325. l. Elekes György, t. sz. 28.
t. Török Ferencz.
l. e. Boros-Bocsárd, l. sz. 5. Czelna, l. sz. 28.
5. *Krakkó*, l. sz. 47. l. Bodor Lőrincz, t. sz. 4. a lel-
kész tanit.
l. e. Alsó-Gáld, l. sz. 17.
6. *Benedek*, l. sz. 29. l. Farkas András, a lelkész tanit.
7. *Vájasd*, l. sz. 378. l. Tókos Sándor, t. sz. 44. tanító
Molnár Lajos.
l. e. Maros-Szent-Imre, l. sz. 29.
8. *Tövis*, l. sz. 332. l. jelenleg nincs, t. sz. 23. t. Székely
László.
l. e. Diód, l. sz. 50.
9. *Zalathna*, l. sz. 321. l. Hadnagy Péter, t. sz. 27. a
lelkész tanit.

10. *Abrudbánya*, l. sz. 352. l. Başa István, t. sz. 29. t. Csekme József.
l. e. Verespatak, l. sz. 17.
11. *Vingárd*, l. sz. 66. l. Takács József, t. sz. 11. tanító Péter József.
l. e. Berve, l. sz. 7. Henningfalva, l. sz. 4. Drassó, l. sz. 3. Hírhe, l. sz. 5.

III. N. Enyedi egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 32 anya- és 42 leányegyház van, a lelkék száma összesen 20,104.

Főgondnokok: Mélt. Ugron István.
Mélt. Tisza-László.

Algondnokok: T. Szilágyi Pál.
T. Gálfi István.

Esperes: T. Basa Mihály, harasztosi lelkész
kihez legközelebbi posta Felvincz.

Jegyző: T. Miklós Miklós, ótordai lelkész.

Közügyigazgató: T. ifj. Hegedüs Lajos, gerendi lelk.

Egyházak.

1. *Kercsed*, l. sz. 658. l. Kovács Sámuel, s. l. Muzsnai Pál, t. sz. 50. t. Horváth Sámuel.
2. *Bágyon*, l. sz. 183. l. Székely Márton, t. sz. 9. tanító Bányai József.
l. e. Aranyos-Rákós; l. sz. 23. Kövend; l. sz. 7. Várfalva, l. sz. 15.
3. *Sz.-Mihályfalva*, l. sz. 468. l. id. Sándor János, t. sz. 35.
t. Szabó Ádám.
l. e. Mészkö, l. sz. 2. Sinfalva, l. sz. 4.
4. *Ar.-Polyán*, l. sz. 462. l. Salamon István, t. sz. 36.
t. Mátyás Mihály.

5. *Sz.-Kocsárd*, l. sz. 715. l. Sükösd Ferencz, t. sz. 60.
t. Keresztes Lajos.
l. e. Vajdaszeg, l. sz. 4.
6. *Felvincz*, l. sz. 980. l. Tolh Mózses, t. sz. 95. tanító
Nagy József, l. t. Makai Márton.
l. e. Vörösmart, l. sz. 20. Cseszve, l. sz. 30. Miklóslaka,
l. sz. 1.
7. *Sz.-Földvár*, l. sz. 65. l. Orbán Mihály, t. sz. 7.
8. *Harasztos*, l. sz. 885. l. Basa Mihály, t. sz. 65. tani-
tó Székely Elek.
9. *Új-Torda*, l. sz. 1900. ny. l. Szabó Ferencz, r. l.
Kálai Sándor, t. sz. 160. futanító Csákány
Károly, l. t. Fekete János.
10. *Ó-Torda*, l. sz. 2372. l. Miklós Miklós, s. l. Dózsa
József, t. sz. 210. fit. a segédlelkész és Molnár
Márton, l. t. Albisi Ferencz és özv. Pap Jánosné.
l. e. Szind, l. sz. 4.
11. *Tótr*, l. sz. 206. l. Kocsis Dénes, t. sz. 12. t. a. lelk.
l. e. Komjatszég, l. sz. 1. Bányabükk, l. sz. 7. Mikos,
l. sz. 4.
12. *M.-N.-Csán*, l. sz. 135. l. Székely Ferencz, t. sz. 12.
tanít a lelkész.
l. e. Felső-Detrehem, l. sz. 24. Alsó-Detrehem, l. sz. 23.
M.-Kook, l. sz. 30.
13. *Ar.-Gyérés*, l. sz. 550. l. Gyulai Sándor, t. sz. 40.
t. Nagy György.
l. e. Gy.-Sz.-Király, l. sz. 24.
14. *Egerbegy*, l. sz. 1295. l. Barabás József, t. sz. 101.
fit. Székely Dániel és Menasági Ferencz,
l. t. Szabó Pál.
15. *Gerend-Keresztúr*, l. sz. 420. l. Gergelyfi György,
t. sz. 35. t. Kolönte Lajos.
16. *Gerend*, l. sz. 660. l. ifj. Hegedüs Lajos, t. sz. 39.
t. Kali János.
l. e. Soós-Szent-Márton, l. sz. 5. Hadrév, l. sz. 62. Ar-
Lóna, l. sz. 8.

17. *M.-Décse*, l. sz. 318. l. Vásárhelyi Mihály, t. sz. 37.
t. Varga József.
l. e. Inakfalva, l. sz. 5.
18. *Miriszló*, l. sz. 393. l. ifj. Sándor János, t. sz. 35.
t. Fodor István.
l. e. Oláh-Lapád, l. sz. 60.
19. *Fel-Enyed*, l. sz. 285. l. Sándor József, t. sz. 20. ta-
nitó Bartha László.
l. e. Toroczkó-Szentgyörgy, l. sz. 106. t. sz. 13. tanító
Andrád Ferencz. Toroczkó, l. sz. 10.
20. *Kapud*, l. sz. 151. l. Bekő Mózsos, t. sz. 14. tanít
a lelkész.
21. *Lörinczréve*, l. sz. 201. l. Benedek Dénezs, t. sz. 20.
t. Benedek Gyula.
l. e. Béd, l. sz. 30. Megyerék, l. sz. 3. Gorbó, l. sz. 12.
22. *Szász-Ujfalu*, l. sz. 160. l. Benedek Kerestély,
t. sz. 6. t. Mihályfalvi Károly.
l. e. M.-Szentkirály, l. sz. 169. t. sz. 8. Tompaháza, l. sz. 11.
23. *Csombord*, l. sz. 210. l. Tóglás István, t. sz. 21. ta-
nitó Molnár Ferencz.
l. e. M.-Bagó, l. sz. 31.
24. *Gombás*, l. sz. 185. l. Bartha Tamás, t. sz. 16. ta-
nit a lelkész.
l. e. Apahida, l. sz. 4.
25. *M.-Újvár*, l. sz. 610. l. Sebestyén Áron, t. sz. 40.
tanít a lelkész.
l. e. Csongva, l. sz. 20. O-Szilvás, l. sz. 7. Felső-Új-
vár, l. sz. 15.
26. *Nagy-Lak*, l. sz. 280. l. Lakatos István, t. sz. 20.
t. Orbán István.
l. e. Káptalan, l. sz. 15. Ispánlaka, l. sz. 10.
27. *Csúcs*, l. sz. 124. l. Vajna Áron, t. sz. 18. t. a lelk.
l. e. Koppán, l. sz. 120. t. Szilágyi Gyula, t. sz. 10.
Gezse, l. sz. 75.
28. *Csekelaka*, l. sz. 415. l. jel. nincs, t. sz. 20. t. Balogh
Károly.
29. *Istvánháza*, l. sz. 415. l. Nagy Domokos, t. sz. 32.
t. Lovász András.

- l. e. Czintos, l. sz. 57. O.-Péterlaka, l. sz. 3. Sz.-Jakab,
l. sz. 2.
30. *M.-Bükkös*, l. sz. 605. l. Moré h Károly, l. sz. 30.
t. Molnár Sámuel.
l. e. Lándor, l. sz. 10.
31. *Ozd*, l. sz. 617. l. Szász József, t. sz. 35. tanító
Benedek Tivadar.
32. *Nagy-Enyed*, közvetlen püspöki felügyelet alatt van, l. sz.
2070. l. Incze János, t. sz. 180. l. t. Málnási
József; a fiugyermékek a helybeli tanodában tanulnak.

IV. Kolozsvári egyházmegye.

Főgondnokok: Főt. és mélt. Bodola Sámuel püspök
és királyi tanácsos.

Mélt. Incze Mihály, főkörmányszéki
nyug. titkár.

Algondnokok: T. Pataki József, jogi gondnok.
T. Nagy Péter, első pap.
T. Sárosi Mihály, gazda gondnok.

Egyházak.

1. *Kolozsvár*, l. sz. 8060. lelkészek: Vadas József, esze-
res; Nagy Péter, jegyző; Szász Gergely, Szász
Domokos, segéd lelkész; Apáthi Péter.

Ének vezetők: Szász Lajos a belvárosi templomban.
Toth Tamás a külvárosi templomban.

Orgonista: Botos István.

Iskolák:

- a) A belvárosi leányiskola: Főtanítónő, Dömötör Teréz k. a.;
vallás tanító: t. Apáthy Péter; németnyelv tani-
tó: tisz. Márai János; segédtanító: Szász Lajos;
női munka tanító: Zilahy Lászlóné. Tanulók sz. 49.

- b) **A külső kántori leányiskola.** Rendés tanító Toth Tamás; vallás tanító: Szász Gergely úr; női munka tanító: Toth Tamásné szül. Fechner Amalia. Tanulók sz. 58.
- c) **A nemes nőegylet által alapított külmagyarutezai népiskola.** Főtanító: Szentgyörgyi Lajos; segédtanító: Mátyás György; női munka tanító: Balázs Zsuzsá; Tanulók száma: fiu 126., leány 71, összesen 197.
- d) **A hídelyi népiskola.** Főtanító: Mike János; segédtanító: Benedek József, női munka tanító: Mike Jánosné szül. Udvari Zsuzsa. Tanulók száma: fiu 107, leány 95, összesen 202.
2. *Szamosfalva*, l. sz. 130 l. Kertész Elek, t. sz. 15. tanít a lelkész.

V Kolozs-Kalotai egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 39 anya- és 19 leányegyház van, lelkek száma összesen 22157. t. sz. 1761.

Főgondnok: Mlgs-gr. Csáki György.

Algondnok: Mlgs. Lészai Ferencz.

Esperes: Ujvári Cz. György, szt.-lászlói lelkész, kihez legközelebbi posta Gyalu.

Főjegyző: Ekei István, mérai lelkész.

Közügyigazgató: Szakács István, sz.-lónai lelkész.

Egyházak.

1. *Györgyfalva*, l. sz. 929 l. Barabás Sámuel, t. sz. 73. t. Fazakas István.
2. *Ajton*, l. sz. 530. l. Mihácz Elek, t. ifj. Fazakas István.
l. e. Röd, l. sz. 47.
3. *Pató*, l. sz. 95. l. Szabó István, t. sz. 6. t. Dani Lőr. l. e. Kára, l. sz. 55.

4. *Kolozs*, l. sz. 636. l. Borsos Sándor, t. sz. 62. tanító Ágoston György.
5. *Fejérd*, l. sz. 262. l. Gurzó Ferencz, t. sz. 35. tanító Kerekes Márton.
6. *Kajántó*, l. sz. 249. l. Domján János, t. sz. 28. tanító Borbé Péter.
7. *B.-Ó-Buda*, l. sz. 148. l. jel. nincs, t. sz. 8. t. Sárközi Károly
l. e. Diós, l. sz. 24. Szentpál, l. sz. 24.
8. *Méra*, l. sz. 822. l. Fekete István, t. sz. 52. tanító Tamás Dániel.
l. e. Koród, l. sz. 72. t. sz. 10. t. Bartha Károly.
9. *Szucsák*, l. sz. 462. l. Kónya József, t. sz. 21. tanító Botha József.
l. e. M-Nádas, l. sz. 49.
10. *Vista*, l. sz. 775. l. Kónya János, t. sz. 55. tanító ifj. Tamás Dániel.
11. *Türe*, l. sz. 416. l. Jónás Elek, t. sz. 27. t. Balázs István.
l. e. M-Sárd, l. sz. 9. M-Gorbó, l. sz. 25
12. *Daróc és Bogártelke*, egyesült egyházak, az elsöben l. sz. 163. az utolsóban 396. l. Biró Sándor, az elsöben t. sz. 17. t. Nyirö József, az utolsóban t. sz. 56. t. Kis János.
13. *Máló*, l. sz. 895. l. Csákány Sámuel, t. sz. 60. t. Lörincz Ferencz.
14. *Inaktelke*, l. sz. 539. l. Antal György, t. sz. 65. tanító Nyirö Sámuel.
15. *Egeres*, l. sz. 210. l. Mátyás György, t. sz. 24. tanító Jónás József.
16. *N.-Petrö*, l. sz. 210. l. Söfalvi Miklós, t. sz. 24. tanító Ignác Ferencz.
17. *Középlak*, l. sz. 421. l. Józsa Sámuel, t. sz. 42. tanító Déézi László.
l. e. Tamásfalva, l. sz. 34. Nyércze, l. sz. 21.
18. *N.-Almás*, l. sz. 547. l. Herczeg Sándor, t. sz. 73. t. Jakab György.
l. e. Bábón, l. sz. 96. t. sz. 10. t. Dévai Mihály

19. *K.-Petri*, l. sz. 370. l. Viski Sándor, t. sz. 29. t. Varga Pál.
20. *Sztána*, l. sz. 250. l. Vincze Ferencz, t. sz. 25. t. nitó Kolcsár Lajos.
21. *Zsobok*, l. sz. 648. l. Mike Lajos, t. sz. 48. t. Ignác György.
22. *Farnas*, l. sz. 197. l. Fejér György, t. sz. 16. t. nitó Meszta Lajos.
23. *Ketesd*, l. sz. 428. l. Almási László, t. sz. 49. t. Viski Sándor.
l. e. Föld, l. sz. 19.
24. *M.-Bikal*, l. sz. 580. l. Domján Ferencz, t. sz. 48. t. Tulogdi István.
25. *B.-Hunyad*, l. sz. 1671. l. Csengeri Sámuel, t. sz. 185. t. Péterfi József, l. t. Balogh Elek.
26. *Magyarókerék*, l. sz. 236. l. Fazakas András, t. sz. 25. t. Tulogdi Ferencz.
27. *K.-Szt.-Király és Zentelke* egyesült egyházak, az elsőben l. sz. 502. t. sz. 34, a másodikban l. sz. 472. t. sz. 37. mindkettőben l. Tamás János, t. Kovács György.
28. *M.-Valkó*, l. sz. 591. l. Killyén Ferencz, t. sz. 27. t. id. Kálmán István.
l. e. Incel, l. sz. 16.
29. *M.-Gy.-Monostor*, l. sz. 553. l. Hory Farkas, t. sz. 44. t. Nyilas Miksa.
30. *Damos*, l. sz. 280. l. Szakács Pál, t. sz. 35. t. Kelemen Ferencz.
l. e. Jákótelke, l. sz. 176. t. sz. 28. t. Viski József.
31. *Nyárszó*, l. sz. 281. l. Viski Dániel, t. sz. 25. t. Borbé Miklós.
l. e. Sárvásár, l. 288. t. sz. 20. t. Balogh Márton.
32. *Körösfő*, l. sz. 760. l. Gillyén János, t. sz. 67. t. Kálmán István.
33. *Gy.-Vásárhely*, l. sz. 310. l. Ágoston György, t. sz. 15. t. Kun Márton.
34. *N.-Kapus*, l. sz. 554. l. Benedek Sándor, t. sz. 36. t. Kovács Ferencz.

- l. e. K.-Kapus, l. sz. 290. t. sz. 28. t. Tatai Ferencz.
 35. *Gyálu*, l. sz. 923. l. Kónya András, t. sz. 87. tanító
 Szabó Mihály.
 36. *Sz.-Lóna*, l. sz. 684. l. Szakács István, t. sz. 42.
 t. Gurzó István.
 37. *Ó.-Fenes*, l. sz. 675. l. Sebestyén Ferencz, t. sz. 54.
 t. Csoma Ferencz.
 38. *Szt.-László*, l. sz. 895. l. Ujvári Cz. György, t. sz. 54.
 t. Kovács István.
 39. *Magyar-Léta*, l. sz. 251. l. Szakács János, t. sz. 15.
 t. Witmájer Leopold.
 l. e. Al.-Jára, l. sz. 79. Kis-Bánya, l. sz. 6. Ércz-Patá-
 ka, l. sz. 15.

VI. Szilágyszolnoki egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 69 anya- és 9 leányegyház van,
 lelkek száma összesen 47,561. t. sz. 3079.

Főgondnok: B. Bánffy Albert.

Algondnokok: M. Kabós József.

T. Pelei Lajos.

T. Bereczky György.

T. Dombi László.

Esperes: T. Faragó József, kihez legköze-
 lebbi posta Sz.-Somlyó.

Főjegyző: T. Török Ferencz.

Közügyigazgató: T. Fábíán Dániel.

Aljegyző: T. Dombi Lajos.

Egyházak.

1. *Ákos*, l. sz. 965. l. Kelemen Endre, t. sz. 62. tanító
 Marosi József.
2. *Ardó*, l. sz. 419. l. Molnár Ferencz, t. sz. 20. tanító
 Bartha Samu.

3. *Bagos*, l. sz. 930. l. Fazakas József, t. sz. 73. tanító Somogyi Samu.
4. *Balla*, l. sz. 820. l. Faragó József, t. sz. 71. tanító Bartha Lajos.
5. *Bogdánd*, l. sz. 875. l. Salamon István, t. sz. 50. t. Séra Ferencz.
6. *Borzás*, l. sz. 332. l. Nagy Zsigmond, t. sz. 26. t. Szöcs Károly.
7. *Bösháza*, l. sz. 225. l. Barabás György, t. sz. 12. t. Adi József.
l. e. Benedekfalva, l. sz. 28.
8. *Bülgezd*, l. sz. 445. l. Szilágyi Márton, t. sz. 34. t. Gál Károly.
9. *Désháza és Szilágyszeg* egyesült egyházak, az elsőben l. sz. 678. t. sz. 31. a másodikban l. sz. 200. t. sz. 9. mindkettőben l. Szabó Lajos; t. az elsőben Székely László; a másodikban t. Szabó Bálint.
10. *Diósd*, l. sz. 1201. l. Szász József, t. sz. 70. tanító Veress József.
l. e. M.-Baksa, l. sz. 35.
11. *Egrespatak*, l. sz. 240. l. Dobai József, t. sz. 10. tanító Dobai György.
12. *Ér-Kávás*, l. sz. 132. l. Meszesi László, t. sz. 9. t. Szabó Gábor.
13. *Ér-Körös*, l. sz. 228. l. Nagy Elek, t. sz. 28. tanító Kiss Lajos.
14. *Ér-Mindszent*, l. sz. 241. l. Csányi Dániel, t. sz. 14. t. Balogh Ferencz.
15. *Ér-Szentkirály*, l. sz. 650. l. Makrai János, t. sz. 63. t. Elekes Kálmán.
16. *Ér-Szodoró*, l. sz. 232. l. Fazakas Ferencz, t. sz. 26. t. Cseh Izrael.
l. e. Hatvan, l. sz. 90.
17. *Görcsön*, l. sz. 392. l. Püspöki József, t. sz. 27. tanító Márton András.
18. *Hadad*, l. sz. 585. l. Kondor Endre, t. sz. 60. tanító Nagy Sándor.

19. *Hadad-Nádasd*, l. sz. 770. l. Vass Sámuel, t. sz. 80.
t. Nagy Sándor.
20. *Ilosva*, l. sz. 686. l. Galló József, t. sz. 46. tanító
Horváth Mihály.
21. *Ipp*, l. sz. 683. l. Török Ferencz, t. sz. 66. tanító
Komán József.
22. *Kémer*, l. sz. 1863. l. Veress György, t. sz. 110.
fi t. László Samu, l. t. Gidai János.
l. e. Zálnok, l. sz. 52.
23. *Kövesd*, l. sz. 83. l. Szentkirályi Samu, t. sz. 8. ta-
nit a lelkész.
24. *Kusaly*, l. sz. 270. l. Somogyi Endre, t. sz. 11.
t. Beksi József.
l. e. Erked, l. sz. 372. t. sz. 11. t. Beksi Ferencz.
25. *Kraszna*, l. sz. 2218. l. Szikszai József, t. sz. 107.
fi t. Kodöböcz Károly, l. t. Balogh Mihály.
26. *Kr.-Czégény*, l. sz. 143. l. Pataki Sándor, t. sz. 6.
tanít a lelkész.
27. *Kr.-Horváthi*, l. sz. 357. l. Szilágyi Mihály, t. sz. 15.
t. Varga Bálint.
28. *Kr.-Mihályfalva*, l. sz. 555. l. Költő László, t. sz. 43.
t. Séra János.
29. *Lecsmér*, l. sz. 210. l. Baló József, t. sz. 14. tanító
Somogyi György.
30. *Lele*, l. sz. 654. l. Barabás János, t. sz. 50. tanító
Gidai László.
31. *Lompért*, l. sz. 509. l. Bányai Lajos, ny. l. Végh S.
t. sz. 45. t. Rákosi Sándor.
32. *M.-Csaholy*, l. sz. 772. l. Rózsa Károly, t. sz. 44.
t. Técsi László.
33. *M.-Keczel*, l. sz. 438. l. Nagy Sándor, t. sz. 55. ta-
nitó Antal Ferencz.
34. *M.-Valkó*, l. sz. 118. l. Szöcs György, t. sz. 8. a
lelkész tanít.
35. *Menyő*, l. sz. 334. l. Pethő László, t. sz. 16. tanító
Vaska János.
36. *Mocsolya*, l. sz. 662. l. Szilágyi Károly, t. sz. 64.
t. Szöcs Samu.

37. *Monó*, l. sz. 426. l. Nagy Ferencz, t. sz. 52. tanító Debreczeni Károly.
l. e. Egerhát, l. sz. 31. t. sz. 4. t. Püspöki Sámuel.
38. *Nagy- és Kis-Doba*, egyesült egyházak, az elsőben l. sz. 272. t. sz. 16. a másodikban l. sz. 444. t. sz. 25. mindkettőben l. Urházi György; az elsőben tanító Nagy Ferencz, a 2-ikban t. Bathori György.
39. *Nagyfalu*, l. sz. 1213. l. Sófalvi Sándor, t. sz. 106. fi t. Tasnádi István, l. t. ij. Somogyi Károly.
40. *Nagy-Goroszló*, l. sz. 456. l. Técsy József, t. sz. 50. t. Kispál Sámuel.
41. *Nagymon*, l. sz. 189. l. Sebess György, t. sz. 8. tanító Benyóki Áron.
42. *Nagy-Paczal*, l. sz. 773. l. Tóth Imre, t. sz. 37. tanító Kiss József.
43. *Panith*, l. sz. 409. l. Osváth Imre, t. sz. 45. tanító Gál Jónathán.
44. *Péér*, l. sz. 1244. l. Szabó Pál, t. sz. 91. fi t. Mészáros György, l. t. Szabó Elek.
45. *Pelekeszi*, l. sz. 679. l. Kiss Pál, t. sz. 36. t. Porcsalmi Lajos.
46. *Perecsen*, l. sz. 919. l. Szabó István, s. l. Gáspár János, t. sz. 100. t. Pap György.
47. *Ráton*, l. sz. 323. l. Boér Károly, t. sz. 29. tanító Kovács Miklós.
48. *Récse*, l. sz. 245. l. Porcsalmi László, t. sz. 11. t. Kolozsvári Béni.
49. *Sámsond*, l. sz. 810. l. Dombi Lajos, t. sz. 67. tanító Éder István.
50. *Sarmaság*, l. sz. 1023. l. Elek Károly, t. sz. 72. tanító Vaska Mihály.
51. *Somlyó-Újlak*, l. sz. 487. l. Tiboldi István, s. lelk. Fazakas Mihály, t. sz. 53. t. Gál Elek.
52. *Sülelmed*, l. sz. 42. l. Keményfy Márton.
l. e. Czikó, l. sz. 93.
53. *Szamos-Udvarhely*, l. 118. l. Farnos Bénéámin.

54. *Szakácsi*, l. sz. 914. l. Benedek Pál, t. sz. 55. tanító
Aracs András.
55. *Széér*, l. sz. 592. l. Fazakas Antal, t. sz. 20. tanító
Szabó Sámuel.
56. *Szilágy-Cseh*, l. sz. 1776. l. Fábán Dániel, t. sz. 76.
fi t. Bányai Elek, l. t. Krasznai Sámuel.
57. *Szilágyfő-Keresztur*, l. sz. 413. l. Palánki Károly,
t. sz. 30. t. Bányai Felix.
58. *Szilágy-Somlyó*, l. sz. 1424. l. Ignác Károly, t. sz.
105. fi t. Kemény István, l. t. Péntek József.
59. *Szilágy-Szentkirály*, l. sz. 208. l. Parlagi Elek, t. sz.
28. ideiglenes tanító Nagy György.
l. e. Debren, l. sz. 14.
60. *Szödemeter*, l. sz. 117. l. Kacsó Lajos.
61. *Tasnád*, l. sz. 1542. l. Kiss György, t. sz. 104. fi t.
Fogarasi László, Porcsalmi Samu; l. t. So-
mogyi Károly.
62. *Tasnád-Szántó*, l. sz. 226. l. Kovács Ferencz, t. sz.
28. t. Kiss Károly.
l. e. Szilvás, l. sz. 10.
63. *Tasnád-Szarvad*, l. sz. 278. l. Fekete János, t. sz. 26.
t. Szilágyi János.
64. *Zilah*, l. sz. 4875. l. Fogarasi István, Verestói Cs.
Sándor; t. sz. 91. t. Kiss Antal, Nagy Károly;
énekvezető Szabó Pál. A fiuk a helybeli gymnasium-
ba járnak.
65. *Zsibó*, l. sz. 872. l. Kún Károly, t. sz. 70. fi t. Ve-
restói György, l. t. Kiss Károly.
66. *Zovány*, l. sz. 876. l. Viski Pál, t. sz. 55. fi t. Ur-
házi Antal, l. t. Somogyi Albert.
67. *Vársolcz*, l. sz. 550. — t. sz. 41. t. Demjén Ferencz.
68. *Vérvölgy*, l. sz. 558. l. Székely István, t. sz. 34.
t. Tönkö Mihály.
69. *Völcsök*, l. sz. 362. l. Osváth Lajos, t. sz. 20. tani-
tó Nagy Lajos.
l. e. Szamos-Újlak, l. sz. 57.

VII. Déézi egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 23 anya- és 32 leányegyház van,
lelkek száma összesen 10,443. t. sz. 599.

Főgondnokok: M. Véér Farkas.
B. Wesselényi Ferencz.

Algondnokok: Id. Patáki Dániel.
Rettegi Sámuel.

Esperes: Almási Sámuel pánczélcsehi lelkész,
kihez legközelebbi posta Válaszút

Jegyző: Nagy Lajos dobokai lelkész.

Közügyigazgató: Dózsa Imre kőrői lelkész.

Egyházak.

Dobokavármegyében:

1. *Pánczélcseh*, l. sz. 176. l. Almási Sámuel, t. sz. 12.
t. Szénási Károly.
l. e. Magyar-Derzse, l. sz. 95. t. sz. 8. t. dézsi Mihályi
Imre. Drág, l. sz. 50.
Jegyzés. A réczekereszturi, völcsi, kecskesháti, szótelki
ref. hivek is a pánczélcsehi anyaegyházhoz tartoznak,
melyekben a l. sz. 58.
2. *Doboka*, l. sz. 90. l. Nagy Lajos.
3. *Borsá*, l. sz. 258. l. jelenleg nincs.
4. *O.-Keresztur*, l. sz. 60. l. Szász Gergely.
l. e. K.-Ésküllő, l. sz. 50. N.-Ésküllő, l. sz. 38. Babucz,
l. sz. 49. Solyomkő, l. sz. 12. M.-Fodorháza, l. sz. 119.
5. *Csomafája*, l. sz. 135. l. Tunyogi Elek, t. sz. 5. tanít a l.
l. e. Gyula, l. sz. 41. H.-Macsás, l. sz. 43. Magyar-
Macsás, l. sz. 92.
6. *Kide*, l. sz. 336. l. jelenleg nincs, t. sz. 24. t. Török
Károly.

7. *Bádok*, l. sz. 132. l. Séra József.
8. *Választó*, l. sz. 380. l. Balázs János, t. sz. 29. tanító
Nagy György.
9. *Kendi-Lóna*, l. sz. 350. l. Pánczél Zsigmond, t. sz.
20. t. Szakács Miklós.
l. e. K-Jenő, l. sz. 18.
10. *M.-Köblös*, l. sz. 118. l. Bartha László, t. sz. 3. ta-
nitó Zöldágyi Pál.
l. e. Felső-Töök, l. sz. 86. Alsó-Töök, l. sz. 134. t. sz. 5.
t. Szilágyi Péter.
11. *Eszmény*, l. sz. 128. l. Bánthó Mihály.
l. e. Szarvas-Kend, l. sz. 78. Kecset, l. sz. 42. Tötör,
l. sz. 28. Girolt, l. sz. 52. Onak, l. sz. 20. K-Szil-
vás, l. sz. 5.

K o l o z s m e g y é b e n :

12. *M.-N.-Zsombor*, l. sz. a hozzátartozó Tuson, Dal, Kender-
Mál- és Pusztá-Szt.-Mihályon lakó hivekkel együtt 230,
lelk. Püspöki Mihály.
l. e. Hidalmás (Dobokamegyében), l. sz. a hozzátartozó
helységekkel együtt 102.

B e l s ő - S z o l n o k m e g y é b e n :

13. *Kérő*, l. sz. 174. l. Dózsa Imre, t. sz. 27. l. Filep
Gáspár.
l. e. Dengeleg, l. sz. 56.
14. *Ormány*, l. sz. 54. l. Déézi János.
15. *Néma*, l. sz. 131. l. Varga János, t. sz. 10. tanító
Kolcza Ádám.
16. *Déész-Akna*, l. sz. 714. l. Szabó Sándor, t. sz. 50.
t. Barabás Dénes.
17. *Szinye*, l. sz. 111. l. Márton András.
l. e. Mánya, l. sz. 22. Törpén, l. sz. 5.
Jegyzés. A szinyei egyházhoz tartoznak még az alparéti,
semesyei, bogátai keményei egyházak is, melyekben
a l. sz. 38.

18. *Kozárvár*, l. sz. 180. l. Nagy Dániel, t. sz. 16. tanító
Horváthy Domokos.
19. *Kaczkó*, l. sz. 38. l. Pénteky István.
l. e. Szelecske, l. sz. 98. Alór, l. sz. 14. Galgó, l. sz. 53.
Blenke-Polyán, l. sz. 22.
20. *M.-Lápos*, l. sz. 984. l. Albisi Sámuel, t. sz. 36. t.
Séra György.
Jegyzés. A macska-mezei, csernafalvi, kosztafalvi és f-
egeresi ref. bivek is ezen egyházhoz tartoznak, kik-
nek száma 16.
21. *Domokos*, l. sz. 700. l. Horváthy Zsigmond, t. sz. 46.
t. Fábian Elek.
Jegyzés. A vidékből még 42 lélek tartozik ezen egyházhoz.

Kö v á r - V i d é k é n :

22. *Sáros-M.-Berkesz*, l. sz. 318. l. Kelemen Sándor,
t. sz. 36. t. Czira Endre.
23. *Hagymás-Lápos*, l. sz. 163. l. Soós Ferencz, t. sz. 10.
a lelkész tanít.
l. e. Hosszufalva, l. sz. 131. t. sz. 14. t. Madaras Pál.
24. *Kolto*, l. sz. 432. l. Szabó Lajos.
l. e. Katalinfalva, l. sz. 114. t. sz. a két egyházból 42.
közös tanító Timár Ferencz.
25. *Dézs*; közvetlen püspöki felügyelet alatt van, l. sz. 2265.
Főgondnok: M. Pataki Dániel.
Algondnok: T. Roth Pál.
Lelkészek: T. Vass András nyugalmazott.
Segédje: T. Kovács Sámuel.
T. Megyes Lajos.
Énekvezető: Albisi Sámuel.

A négy osztályu fitanodában tanítanak ;
Kovács Ferencz iskola igazgató, tanít két osztályt.
Szabó Gergely II. osztály tanító.
Az első oszt. tanítói állomás üres.

Tanulók száma a fiútanodában 152.

A leányiskolában tanulók száma 54.

Tanító énekvezető Albisi Dániel

Kisdedovó Turbucz Ferencz. Tanítványok száma 100.

VIII. Széki egyházmegye.

Ezén egyházmegyében 51 anya- és 39-leányegyház van,
lelkek száma összesen 20,843. t. sz. 1527.

Gondnokok: B. Bánffi Dániel.

B. Inczédi Zsigmond.

Esperes: Báthori Dániel széki lelkész, kihez
legközelebbi posta Szamosujvár.

Főjegyző: Balázs József málomi lelkész.

Egyházak.

1. *Szék*, l. sz. 2541. l. Báthori Dániel, Mihály Endre;
t. sz. 185. f. t. Déézi Sámuel, l. t. Sipos József.
2. *Száva*, l. sz. 107. l. Gáspár Lajos, t. sz. 5. a lelkész t.
3. *M.-Palatka*, l. sz. 315. Pergő Márton, t. sz. 30. t.
Péterfi Károly.
4. *Pujón*, l. sz. 167. l. Gulya János, t. sz. 9. t. nincs.
5. *Szt.-Emyed*, l. sz. 83. l. Boros István, t. sz. 5. a lelk. t.
6. *Noszoly*, l. sz. 152. l. Pap Sámuel, t. sz. 11. a lelk. t.
7. *Kékes*, l. sz. 183. l. Sepsi Mihály, t. sz. 15. t.
Salak Dániel.
8. *Veresegyháza*, l. sz. 398. l. Somogyi Sándor, t. sz. 23.
t. Fülep Dániel.
9. *Sz.-Zsombor*, l. sz. 108. a m.-földvári lelk. gondv. alatt.
10. *M.-Földvár*, l. sz. 287. l. Csiszár József, t. sz. 21.
t. Déézi Domokos.
- 11, *Feketelak*, l. sz. 395. l. Székely József, t. sz. 30.
t. Jánosi Sámuel.

12. *Búza*, l. sz. 489. l. ifj. Balázs József, t. sz. 46. t. Horváth János.
13. *Vicze*, l. sz. 610. l. Soós József, t. sz. 50. t. nincs.
14. *Sz.-K.-Szt.-Márton*, l. sz. 420. l. Szabó József, t. sz. 36. t. Horváth Dániel.
l. e. O.-Vásárhely, l. sz. 37.
15. *N.-Devecser*, l. sz. 92. a noszolyi lelk. gondv. alatt.
16. *M.-Borzás*, l. sz. 227. l. Csiszár Farkas, t. sz. 15. t. Jakó Pál.
l. e. Bööd, l. sz. 14. D.-Apáthi, l. sz. 26. Kéthel, l. sz. 5.
17. *Czege*, l. sz. 137. l. Mátyás Zsigmond, l. sz. 5. a lelkész tanít.
l. e. Göcz, l. sz. 69. t. sz. 4. t. Csomor János. Császári, l. sz. 14. V.-Szentivány, l. sz. 8.
18. *Örd.-Flüzes*, l. sz. 724. l. Barabás Sándor, s. l. Barabás Tamás; t. sz. 65. t. Fejér István.
19. *V.-Szilvás*, l. sz. 30. l. Szabó András.
l. e. Kis-Iklód, l. sz. 74. t. sz. 6. t. Váradi Sámuel. Nagy-Iklód, l. sz. 27.
20. *V.-Kamarás*, l. sz. 517. l. Gáspár Sámuel, t. sz. 45. t. Vincze István.
21. *Katona*, l. sz. 158. a feketeelaki lelk. gondvis. alatt.
22. *Al.-Szaváth*, l. sz. 417. l. Sándorházi György, t. sz. 42. t. Máthé Farkas.
l. e. M.-Kályán, l. sz. 43. Aranykút, l. sz. 40.
23. *Keszü*, l. sz. 306. l. Salamon György, t. sz. 30. t. Hideg István.
l. e. O.-Gyéres, l. sz. 19.
24. *M.-Légen*, l. sz. 93. l. Szabó József, t. sz. 6. a lelk. t. l. e. N.-Gyeke, l. sz. 84.
25. *Botháza*, l. sz. 89. l. Dózsa Elek, t. sz. 14. a lelk. t. l. e. Mocs, l. sz. 220. t. sz. 17. t. Veress Mihály.
26. *M.-Fráta*, l. sz. 180. l. Finta Sámuel, t. sz. 15. t. Jánosi János.
l. e. M.-Záh, l. sz. 61. Berkenyes, l. sz. 97. M.-Méhés, l. sz. 140. Czikud, l. sz. 9. M.-Bööd, l. sz. 17. Szt.-Jakab, l. sz. 15. Csehtelke, l. sz. 10. Báld, l. sz. 19.

27. *P.-Kamarás*, l. sz. 273. l. Száthmári János, t. sz. 22.
t. Csia Simon.
l. e. N.-Sármás, l. sz. 11. K.-Sármás, l. sz. 27. Novoly,
l. sz. 9.
28. *Szamosújvár*, l. sz. 670. l. Bartalis Miklós, isk. nincs.
l. e. Sz.-Némethi, l. sz. 75. t. sz. 6. t. Szentes Gyula.
29. *Sz.-Nyíres*, l. sz. 581. l. Vass György, t. sz. 46. t.
Sebestyén Péter.
l. e. Szt.-Benedek, l. sz. 10.
30. *B.-Váralja*, l. sz. 1147. l. Csiszár-László, t. sz. 93.
t. Békési Zsigmond.
31. *Szt.-Margita*, l. sz. 235. l. Lénárd-Sámuel, t. sz. 21.
t. Szakács István.
l. e. Mikeháza, l. sz. 9.
32. *Kudu*, l. sz. 207. l. Bakós Ferencz, t. sz. 12.
tanít a lelkész.
33. *Al-Ilosva*, l. sz. 167. a felőri lelkész gondvis. alatt.
34. *Fel-Ór*, l. sz. 427. l. Szabó István, t. sz. 25. t.
Martián András.
l. e. Negerfalva, l. sz. 12. Cs.-Keresztur, l. sz. 8.
35. *Retteg*, l. sz. 491. l. Köblös István, t. sz. 36. t. nincs.
36. *Bacza*, l. sz. 273. l. Diószegi Lajos, t. sz. 42. t.
Vincze Pál.
l. e. Cs.-Mihályfalva, l. sz. 120. t. sz. 14. t. Hari
Ferencz.
37. *Bonczhida*, l. sz. 696. l. Nagy Elők, t. sz. 56. t.
Póterfi Ferencz.
38. *Visa*, l. sz. 186. l. Kovács Zsigmond, t. sz. 20. a
lelkész tanít.
39. *Málom*, l. sz. 437. l. id. Balázs József, t. sz. 30. t.
Máthé Dániel.*
40. *M.-Décse*, l. sz. 1182. l. Szentes István, t. sz. 96.
t. Bartus György.
41. *Árpástó*, l. sz. 301. l. Técsi Károly, t. sz. 23. t.
Biró Sándor.
42. *A.-Nagyfalva*, l. sz. 312. l. Budai Eajós, t. sz. 27. t.
Benedek Miklós.

43. *Sárvár*, l. sz. 53. l. Balogh András, t. sz. 5. a
• lelkész tanít.
l. e. S.-Keresztur, l. sz. 19. Fellak, l. sz. 55.
44. *Szt.-András*, l. sz. 177 l. Ulyhelyi István, t. sz. 23.
45. *Sajó-Udvarhely*, l. sz. 125. l. Budai András, t. sz. 7.
a lelkész tanít.
46. *Sz.-Bréte*, l. sz. 184. l. Balog Pál, t. sz. 9. a lelk. tanít.
47. *Bethlen*, l. sz. 541. l. Csürös József, t. sz. 53. t.
Fekete Gergely.
l. é. Szeszarma, l. sz. 27.
48. *Somkerék*, l. sz. 350. l. Kovácsi Mihály, t. sz. 30.
t. Horváth Ferencz.
49. *M. Nemegye*, l. sz. 537. l. Csejdi István, t. sz. 45.
t. László János.
l. e. Radna, l. sz. 46. Kőfarka, l. sz. 43. V.-Berek, l. sz. 13.
Középfalva, l. sz. 45.
50. *Füzkút*, l. sz. 120. l. Lakatos Károly, t. sz. 6. a
lelkész tanít.
51. *Tancs*, l. sz. 350. l. Nagy Ábrahám, t. sz. 40. t.
Korondi Sándor.

A felosztatni határoztatott nagy-sajói Káptalanban

van 8 anya- és 19 leányegyház, lelkek száma összesen 2258.
t. sz. 136.

Egyházak.

1. *Kentelke*, l. sz. 14. l. Vályi Elek prosenior.
l. e. Árokalja, l. sz. 61. Kerlés, l. sz. 30. Sajó-Magyar-
rós, l. sz. 19. Iskola és isk. tanító nincs.
2. *Sófalva*, l. sz. 337. l. Varró István, t. sz. 23. t.
Kiss József.
l. e. Simontelke, l. sz. 46. Galacz, l. sz. 15. Harina,
l. sz. 20.
3. *Szász-Uj-Ós*, l. sz. 320. l. Albert Dániel, t. sz. 25.
t. Barabás Dániel.

4. *Szász-Czegő*, l. sz. 259. l. Orbán József, t. sz. 41. t. László József.
l. e. Szent-Jakab, l. sz. 8.
5. *Szent-Máté*, l. sz. 422. l. Nagy Mihály, t. sz. 15. t. Fodor Dániel.
l. e. Aranyos-Moricz, l. sz. 21. Sz.-Ujfalu, l. sz. 57.
6. *Kis-Budak*, l. sz. 59. l. Nagy Sámuel t. sz. 3. tanít a lelkész.
l. e. Szász-Budak, l. sz. 23 Bésztercze, l. sz. 120.
7. *Nagy-Sajó*, l. sz. 317. l. Veres Márton, t. sz. 29. t. Boros Sámuel.
l. e. Pászmos, l. sz. 15. Bilak, l. sz. 18. Kusma, l. sz. 10. Berlád, l. sz. 4. Kis-Sajó, l. sz. 4. Monor, l. sz. 4. Nécz, l. sz. 4. Vajola, l. sz. 12.
8. *Alsó-Balázsfalva*, l. sz. 39. l. még nincs, a kentelki lelkész gondozata alatt.

IX. Görgényi egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 34 anya- és 26 leányegyház van, lelkek száma összesen 17473. t. sz. 1675.

Főgondnokok: Gr. Teléki Miklós.

id. Gr. Teléki Domokos.

Algondnokok: M. Gyárfás Domokos.

M. Viski Ferencz.

Esperes: Szentkirályi János geryeszégi lelkész,
kihez legközelebbi posta M.-Vásárhely.

Jegyző: Benkő János m.-péterlaci lelkész.

Igazgató: Szabó József felfalusi lelkész.

Egyházak.

1. *Abafája*, l. sz. 203. l. Szabó Samu, t. sz. 13. a lelk. t.
2. *Berecztelke*, l. sz. 450. r. l. Nagy László, s. l. Nagy Albert, t. sz. 52. t. Vajda Miklós.

3. *D.-Széplak*, l. sz. 500. l. Molnár Albert, t. sz. 54.
t. Katona Márton.
l. e. Sz.-Lúdvég, l. sz. 126. t. sz. 20. t. Simon József.
Dodrád, l. sz. 70. Batos, l. sz. 25.
4. *Disznajó*, l. sz. 770. l. Csiki György, t. sz. 96. fi t. Krs
István, l. t. Máthé Elek.
l. e. Déda, l. sz. 30.
5. *Erdő-Csinád*, l. sz. 615. l. Réthi Mózes, t. sz. 70.
t. Nagy Sándor.
l. e. K.-Ilye, l. sz. 131, t. sz. 10. t. Sipos József.
6. *Felfalu*, l. sz. 451. l. Szabó József, t. sz. 49. t.
Muzsnai Antal.
l. e. Alsó Idecs, l. sz. 20.
7. *Germeszeg*, l. sz. 510. l. Szentkirályi János, t. sz.
90. t. Gergely József.
8. *Görgény-Szt.-Imre*, l. sz. 354. l. Kertész József,
t. sz. 32. t. Ferencz Károly.
l. e. G.-Üvegsür, l. sz. 148.
9. *Holtmaros*, l. sz. 350. l. Zakariás Károly, t. sz. 51.
t. Máthé Albert.
10. *Kis-Fülöpös*, l. sz. 230. l. Vitus József, t. sz. 30.
t. Veres Imre.
11. *Komlód*, l. sz. 175. l. Kis Ádám, t. sz. 15. a. lelk. t.
12. *Köbölkút*, l. sz. 370. l. Böjte János, t. sz. 43. t.
Keresztes Samu.
13. *Körtvefája*, l. sz. 710. l. Kónya Sámuel, t. sz. 91.
t. Barabás Samu.
14. *Magyar-Bölkény*, l. sz. 462. l. Dónezs József, t. sz. 59.
t. Muzsnai Ferencz.
15. *M.-Régen*, l. sz. 360. l. Szász István, t. sz. 42. t.
Szabó István.
16. *M.-Péterlaka*, l. sz. 760. l. Benkő János, t. sz. 94.
t. Demeter Samu.
17. *Magyaró*, l. sz. 966. l. ifj. Albert János, t. sz. 106.
fi t. Sebestyén Antal, l. t. Orbán Ferencz.
l. e. Füleháza, l. sz. 82.
18. *Maros-Jára*, l. sz. 506. l. Tégzi Mihály, t. sz. 48.
t. Bartus Elek.

19. *Mező-Ujlak*, l. sz. 82. l. Domahidi György, t. sz. 6.
a lelkész tanit.
20. *Nagy-Ercse*, l. sz. 210. l. Sárkány Dániel, t. sz. 14.
a lelkész tanit.
-l. e. Unóka, l. sz. 185. t. sz. 22. t. Fülöp Sámuel.
Bala, l. sz. 75. K.-Nyulas, l. sz. 27.
21. *Nagy-Fülpös*, l. sz. 390. l. Zilinszki Pál; t. sz. 28.
t. Korondi János.
22. *Nagy-Óhves*, l. sz. 285. l. Szabó Elek, t. sz. 27. t.
Nagy Ábel.
l. e. Mező-Szt.-Márton, l. sz. 47. Mező-Örményes és
Mező-Szilvás, l. sz. összesen 18.
23. *Oroszfája*. l. sz. 239. l. Magyarósi József, t. sz. 16.
l. e. N.-Nyulas, l. sz. 35.
24. *Póka*, l. sz. 530. l. Simon Elek, t. sz. 88. t. Gödri
Lajos.
l. e. Pusztá-Álmás és Mojos, l. sz. összesen 65.
25. *Póka-Keresztur*, l. sz. 249. l. Zöld János, t. sz. 20.
t. Czegő Ferencz.
l. e. Toldalag, l. sz. 181. t. sz. 16. t. Simon József.
26. *Radnothfája*, l. sz. 220. l. Császár János, t. sz. 21.
t. ifj. Szabó István.
27. *Sárpatak*, l. sz. 780. l. Szalma György, t. sz. 54.
t. Zsigmond József.
28. *Sáromberke*, l. sz. 655. l. Garda Márton, t. sz. 95.
t. Jakab Lajos.
l. e. Szengyel, l. sz. 114. t. sz. 12. t. Kali János.
29. *Szász-Régen*, l. sz. 461. l. Molnár István, t. sz. 55.
t. Kovács Ferencz.
30. *Tancs*, l. sz. 559. Csiki László, t. sz. 61. Kis Elek.
l. e. Faragó és Banyicza, l. sz. összesen 38.
31. *Teke*, l. sz. 210. l. Varga Sám, t. sz. 25. t. Keresz-
tesi Miklós.
l. e. Nagy-Ida, l. sz. 132.
32. *Uzdi-Szt.-Péter*, l. sz. 287. l. Vályi János, t. sz. 11.
t. Varró József.
l. e. Tuson, l. sz. 136. t. sz. 7. t. Muzsnai János.
Pagocsa, l. sz. 86.

33. *V.-Szentiván*, l. sz. 1094. l. Bod Sándor, t. sz. 60. t. Ercse Miklós.
34. *Vécs*, l. sz. 785. l. Korondi Jánás, t. sz. 72. t. Kovács Ferencz.
l. e. Idecs, l. sz. 34.

X. Marosi egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 65 anya- és 47 leányegyház van, lelkek száma összesen 44,429. t. sz. 2991.

Főgondnokok: Gr. Toldalagi Ferencz.
Id. Gr. Teleki Domokos.

Algondnokok: T. Antal Imre.
T. Benkő Ferencz.
T. Dózsa Elek.

Esperes: T. Péterfi József, m.-vásárhelyi lelkész.

Jegyző: T. Viski Zsigmond, koronkai lelkész.

Igazgatók: T. Szász János, kibédi lelkész, és
T. Lőrinczi János, nagy-ernyei lelkész.

Egyházak.

1. *Abod*, l. sz. 468. l. Orbán Lajos, t. sz. 32. t. Török András.
2. *Bánd*, l. sz. 925. l. Agyagási Lajos, t. sz. 75. t. Fekete Pál.
l. e. Száltelek, l. sz. 48.
3. *Baczka-Madaras*, l. sz. 583. r. l. Losonczi Mózes,
s. l. Losonczi József, t. sz. 38. t. Bitai Elek,
s. t. Adi László.
l. e. Szentlászló, l. sz. 92. Nyomáth. l. sz. 47. t. sz. 9.
t. Vajda Károly.
4. *Bede*, l. sz. 258. l. Szalma Mihály, t. sz. 5. a lelk. tanit.
l. e. Szentháromság, l. sz. 167. t. sz. 27. t. Kis Ferencz.

5. *Bergenyé*, l. sz. 615. l. Mihály Gergely, t. sz. 41.
t. Szabó István.
6. *Bere-Keresztur*, l. sz. 277. l. Gergely Lajos, t. sz.
20. t. Nagy István.
l. e. Bere, l. sz. 337. t. sz. 32. t. László János.
7. *Bő*, l. sz. 114. l. Jánosi György, t. sz. 7. a. lelk. t.
l. e. Moson, l. sz. 125. t. sz. 10. t. Simon József.
Vecze, l. sz. 12.
8. *Cserefalva*, l. sz. 405. l. Soltész Sámuel, t. sz. 33.
t. Debreczeni Áron.
9. *Csejd*, l. sz. 301. l. nincs. t. sz. 21. t. Lányi Szabó Elek.
10. *Csikfalva*, l. sz. 107. l. Veres Mózes, t. sz. 18. t. nincs.
l. e. Iszló, l. sz. 19. Jobbágyfalva, l. sz. 87. Ehed, l. sz. 7.
Búzaháza, l. sz. 51. t. sz. 9. Remete, l. sz. 5. Vada-
dad, l. sz. 9. Hodos, l. sz. 4.
11. *Csitt-Szentivány*, l. sz. 639. l. Bodoñi József, t. sz. 57.
t. Bartha Bénéámin.
l. e. Malomfalva, l. sz. 79.
12. *Csóka*, l. sz. 328. l. Csombor János, t. sz. 20. t.
Péter József.
13. *Erdő-Szentgyörgy*, l. sz. 720. l. László Gergely, t. sz.
49. t. Szathmári Ábel.
l. e. Havadtő, l. sz. 514. t. sz. 36. t. Király István.
14. *Ernye*, l. sz. 560. l. Lőrinczi János, t. sz. 60. t.
Kádár János.
15. *Fele*, l. sz. 471. l. Fábján Ferencz, t. sz. 31. t.
Böjthe János, s. t. Butak József.
l. e. Ménes, l. sz. 78. t. sz. 4. t. Gidófalvi János.
16. *Fintaháza*, l. sz. 361. l. Bereczki Farkas, t. sz. 36.
t. Varga József.
17. *Galambad*, l. sz. 294. l. Verez József, t. sz. 36. t.
Sebestyén József.
18. *Geges*, l. sz. 641. l. Orbán Elek, t. sz. 60. t. Kis
Lajos.

19. *Gyalakúta*, l. sz. 686. l. Horváth Ádám, t. sz. 31.
t. Kis Mózes.
20. *Hagymás-Bodon*, l. sz. 201. l. Kakasi György, t. sz.
15. t. Püspöki József.
21. *Harasztkerék*, l. sz. 529. l. Varga György, t. sz. 36.
t. Keresztesi György, s. t. Keresztesi József.
22. *Harczó*, l. sz. 128. l. Kis Pál.
23. *Havad*, l. sz. 412. l. Vas István, t. sz. 36. t. Czegő
Ferencz.
l. e. Nagyadorján, l. sz. 255. t. sz. 25. l. Bordi Károly.
Kisadorján, l. sz. 30.
24. *Ikland*, l. sz. 125. l. Adorján János, t. sz. 5. a lel-
kész tanít.
l. e. Kál, l. sz. 142. t. sz. 3.
25. *Kakasd*, l. sz. 310. l. Gáspár József, t. sz. 21. t.
Kádár József.
26. *Káp.-Szentmiklós Csibával*, l. sz. 696. l. Kakasi Sám-
uel, t. sz. 41. t. Ösz Lázár.
27. *Kebele*, l. sz. 105. l. Szász Károly
l. e. Bozs, l. sz. 200. t. sz. 15. t. Kis Dániel. Agárd,
l. sz. 50. Keb.-Szentiván, l. sz. 15.
28. *Kelementelke*, l. sz. 514. l. Gönczi Lajos, t. sz. 48.
t. Barabás Lajos.
29. *Kendő*, l. sz. 230. l. Málnási Ferencz, t. sz. 15.
t. nincs.
30. *Kibéd*, l. sz. 1996. l. Szász János, t. sz. 115. t.
Kusztos József.
31. *Körönka*, l. sz. 508. l. Viski Zsigmond, t. sz. 32.
t. Thusa György.
32. *Kölpény*, l. sz. 641. l. Molnár Dániel, t. sz. 41. t.
Gergely József.
l. e. Szabéd, l. sz. 60. Bazéd, l. sz. 4.
33. *Lőrinczfalva*, l. sz. 391. l. Pap Elek, t. sz. 24. t.
Bartha Lajos.
34. *Lukáfalva Ilenczfalvával*, l. sz. 1152. l. Rákosi Lajos,
t. sz. 102. t. Gergely Sámuel.

35. *Magyarós*, l. sz. 889. l. Orbán Károly, t. sz. 38.
t. László Dániel.
36. *Makfalva*, l. sz. 1364. l. Silvester János, t. sz. 100.
t. Pálosi Sándor és Szabó Lajos.
37. *Márkod*, l. sz. 597. l. Antal Zsigmond, t. sz. 46.
nyug. t. Gergely János, s. t. Vincze István.
38. *Mája*, l. sz. 375. l. Péterfi Lajos, t. sz. 35. t.
Balogh Sándor.
39. *Maros-Keresztur*, l. sz. 235. l. Fábján Simon, t. sz. 14.
t. Novák János.
l. e. Nyárádtő, l. sz. 62. t. sz. 6. t. Balázs Mihály.
40. *Maros-Szentivány*, l. sz. 116. l. Ráduly Sámuel.
l. e. Názánfalva, l. sz. 114. t. sz. 9. t. Barabási István.
Hidvég, l. sz. 12. Remeteszeg, l. sz. 8.
41. *Mező-Csávás*, l. sz. 511. l. Nemes Károly, t. sz. 50.
t. Gödri János.
l. e. Szabad, l. sz. 8.
42. *M.-Kövesd*, l. sz. 422. l. Horváth Dániel, t. sz. 36.
t. Vajda János.
43. *M.-Madaras*, l. sz. 1122. l. Sebestyén István, t. sz.
60. t. Sükösd István, s. t. Nagy Mihály.
44. *Mező-Panit*, l. sz. 1102. l. Pető György, t. sz. 85.
t. Balogh Mózes.
45. *M.-Sámsond*, l. sz. 625. l. Vizi György, t. sz. 23.
t. Ösz József.
46. *Nyárád-Karácsonfalva Folyfalvával*, l. sz. 663. l. Er-
délyi Sámuel, t. sz. 47. t. Hadnagy Károly.
47. *Ny.-Szentbenédek*, l. sz. 235. l. Vályi Pál, t. sz. 13.
t. Mihác Elek.
l. e. Ákosfalva, l. sz. 508. t. sz. 36. t. Varga Áron.
48. *Ny.-Szereda*, l. sz. 341. l. Balogh Sámuel, t. sz. 19.
t. Kuri Mihály.
49. *Ny.-Szentanna*, l. sz. 294. l. Tordai Sándor, t. sz. 12.
t. Paizs László.
l. e. Andrásfalva, l. sz. 157. t. sz. 8. t. Madaras János.
Demeterfalva, l. sz. 48. Siketfalva, l. sz. 38.

50. *Ny.-Szentimre*, l. sz. 392. l. Pataki Lajos, t. sz. 45.
t. Csog Pál.
l. e. Seprőd, l. sz. 86. t. sz. 7. t. Kálmán-Sámuel.
51. *Szent-Gerlicze*, l. sz. 435. l. Nagy Mózes, t. sz. 18.
52. *Szentistván*, l. sz. 490. r. l. Nemes Elek, s. l. Nemes-Sándor, t. sz. 38. t. Bende Ferencz.
l. e. Átosfalva, l. sz. 333. t. sz. 33. t. Porzsolt Ádám.
Csókfalva, l. sz. 240.
53. *Szent-Simon*, l. sz. 343. l. Kis János, t. sz. 20. t. nincs.
l. e. Rigmány, l. sz. 357. t. sz. 30. t. Péter István.
54. *Selye*, l. sz. 521. l. Kakasi Mihály, t. sz. 29. t. Parajdi Károly.
55. *Somosd*, l. sz. 970. l. Szász Ferencz, t. sz. 63. t. Nagy József, t. Kis László.
56. *Székes*, l. sz. 503. l. Szöllösi István, t. sz. 16. t. Szabó János.
57. *Sóvárád*, l. sz. 1300. l. Toth Márton, t. sz. 71. t. Kádár István.
l. e. Szováta, l. sz. 121.
58. *Szövérd*, l. sz. 493. l. Madaras János, t. sz. 20. t. Kis József.
59. *Tompa*, l. sz. 270. l. Bartha Elek, t. sz. 30. t. Molnár András.
l. e. Gálfalva, l. sz. 55. Sárd, l. sz. 70. Szentlőrincz, l. sz. 12.
60. *Torbószló*, l. sz. 230. l. Nemes-Ferencz, t. sz. 25. t. Nagy József.
61. *Udvarfalva*, l. sz. 459. l. Bitai Mihály, t. sz. 38. t. Sükösd Dénes.
l. e. Szentanna, l. sz. 168. t. sz. 10. t. Szabó Ferencz.
Várhegy, l. sz. 108. t. sz. 8. t. Makkai Dávid.
62. *Jedd*, l. sz. 595. l. Szöcs Lajos, t. sz. 56. t. Benccédi Mózes.
l. e. M.-Szentgyörgy, l. sz. 71.
63. *Vadaúd*, l. sz. 518. l. Péterfi-Elek, t. sz. 16. t. Magyar József.
64. *Vaja*, l. sz. 576. l. Albert János, t. sz. 21. t. Köpeczi József.

- l. e, Görgény, l. sz. 392. t. sz. 30. t. Gergely János.
 Göcs, l. sz. 242. t. sz. 16. t. Nagy Mihály.
65. *Maros-Vásárhely*, közvetlenül püspöki felügyelet alatt,
 l. sz. 5210. lelkészek: id. Hegedüs Lajos, Péterfi
 József, Péterfi Károly, s. l. Kovács Áron;
 t. sz. 333. fiu t. Nagy Antal, l. t. Golnhoffer
 Józsefa 3 osztályu leányiskolában, Petri János,
 Barabás János; s. t. Daboczi Lajos; ének t.
 Ercse Mihály.

XI. Küküllői egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 35 anya- és 58 leányegyház van,
 melyek Küküllő-, Thorda-, Alsó- és Felső-Fehér-
 megyékben, és Sz.-Megyes székben vannak. Lelkek
 száma összesen 16,432, t. sz. 899.

Főgondnokok: Gr. Béthlen Farkas, Sz.-Bonyhán.
 M. Földvári Ferencz, V.-Gálfalván.

Algondnokok: T. Vita Sámuel, Haranglábbon.
 T. Kispál Lajos, Szőkefalván.
 T. Pallos István, Mikefalván.
 T. Daniel Mihály, Gog.-Váralyán.

Esperes: N. t. Fogarasi Sámuel, v.-gálfalvi lelk.,
 kihez legközelebbi posta Dicső-Sz.-Márton.

Jegyző: T. Dali István, sz.-csávási lelkész.

Közügyigazgató: T. Molnár György, héderfái lelkész.

Egyházak.

Küküllő megyében:

1. *Balavására*, l. sz. 432. l. Orbán József, t. sz. 43.
 t. Szalma József.
2. *Nagy-Kend*, l. sz. 555. l. Kése Pál, t. sz. 31. t. Nagy
 Károly.
 l. e. Szász-Nádas, l. sz. 22. Czikmántor, l. sz. 11.

3. *Kis-Kend*, l. sz. 209. l. Zsigmond Lajos, t. sz. 30.
a lelkész tanít.
4. *Egrestő*, l. sz. 234. l. Moróh Péter, t. sz. 1. a lelk. t.
5. *Koród-Szt.-Márton*, l. sz. 356. l. Józsa Zsigmond,
t. sz. 34. t. Kali Bóniámin.
6. *K.-Széplak*, l. sz. 318. l. Kovács József, t. sz. 26.
t. Székely György.
l. e. Vámos-Udvarhely, l. sz. 36.
7. *Héderfája*, l. sz. 789. l. Molnár György, t. sz. 33.
t. Benedek Sándor, s. t. Benedek Ádám.
l. e. N.-Cserved, l. sz. 15.
8. *Mikefalva*, l. sz. 352. l. Szilágyi János, t. sz. 22.
t. Kis József.
l. e. Somostelke, l. sz. 28. F.-Kápolna, l. sz. 6.
9. *Sz.-Bonyha*, l. sz. 668. l. Borosnyói Simon, t. sz.
43. t. Szakács Sándor.
l. e. Bernád, l. sz. 50. t. Trauzner Lajos.
10. *Gogán-Váralya*, l. sz. 382. l. Muzsnai Sándor, t. sz.
12. t. Nagy Ferencz.
11. *Gogán*, l. sz. 168. l. Eczken Sándor, t. sz. 12.
t. Kis János.
l. e. Kund, l. sz. 16. Sz.-Szentiván, l. sz. 3.
12. *Erzsébethváros*, l. sz. 164. l. Bocz Elek.
l. Sz.-Ernye, l. sz. 55. Domáld, l. sz. 8. Keresd (Felső-
Fehérmegyében) l. sz. 35. Almakerék (Felső-Fehér-
megyében) l. sz. 7. Bese, l. sz. 15. Földszin, l. sz. 5.
13. *Sz.-Almás*, l. sz. 187. l. Ujvárosi János, t. sz. 12.
t. Bordi János.
l. e. Sz.-Megyes (Medgyes-Székben) l. sz. 318. t. sz. 8.
t. Trauzner Sándor. Pocstelke, l. sz. 48. Somo-
mogyom, l. sz. 63. Darlacz, l. sz. 27. Balázstelke,
l. sz. 53.
14. *Sz.-Dányán*, l. sz. 265. l. Bartha Antal, t. sz. 11.
t. Bölöni Domokos.
l. e. Jövedics, l. sz. 2. Leppend, l. sz. 5.
15. *Sz.-Csávás*, l. sz. 667. l. Dali István, t. sz. 48. t.
Belle József.

16. *Harangláb*, l. sz. 387. l. Benedek Ferencz, t. sz. 32.
t. Nagy Sándor.
l. e. Désfalva, l. sz. 160. t. sz. 8. t. Benefi János.
17. *V.-Gálfalva*, l. sz. 720. l. Fogarasi Sámuel, t. sz. 50.
t. Albert István, s. t. Réthi János.
l. e. Pocsfalva, l. sz. 144. t. sz. 6. t. Szabó Ferencz.
Abosfalva, l. sz. 32.
18. *Szőkefalva*, l. sz. 200. l. Erődsi Pál, t. sz. 6. t. Némethi József.
l. e. Dicső-Szt.-Márton, l. sz. 192. t. sz. 21. t. Gábor Dénez. Csüdötélke, l. sz. 60. M.-Sáros, l. sz. 56.
Borzás, l. sz. 18. Bábahalma, l. sz. 5.
19. *Sövényfalva*, l. sz. 233. l. jelenleg nincs, t. sz. 25. t. Dobolyi Lajos.
l. e. Adámos, l. sz. 295. t. sz. 37. t. Simon Mózes.
Dombó, l. sz. 14.
20. *Királyfalva*, l. sz. 626. r. l. Sebestyén András, s. l. Báthori János, t. sz. 42. t. Ösz Sándor.
21. *Küküllővár*, l. sz. 203. l. Vass Ferencz, t. sz. 9. t. Puskás János.
l. e. A.-Bajom, l. sz. 5.
22. *Boldogfalva*, l. sz. 132. l. Koncz György, t. sz. 8. t. Faluvégi Márton.
l. e. Sz.-Veszszős, l. sz. 95.
23. *Bethlen-Szt.-Miklós*, l. sz. 418. l. Sámuel József, t. sz. 28. t. Székely János.
24. *N.-Teremi*, l. sz. 255. l. Béres Márton, t. sz. 17. t. Barthos Sándor.
l. e. Teremi-Ujfalu, l. sz. 661. t. sz. 10. t. Barthos János, s. t. Simon János.
25. *B.-Besenyő*, l. sz. 400. l. jelenleg nincs, t. sz. 20. t. Kelemen Sándor.
l. e. Kerelő-Szentpál, l. sz. 8. Vidrátszeg, l. sz. 12.
26. *Ugra*, l. sz. 300. l. jelenleg nincs, t. sz. 26. t. Varró Lajos.
l. e. Csapó, l. sz. 166. t. sz. 14. t. Hegedüs Gergely. Ol.-Kocsárd, l. sz. 27. t. Szántó Mózes. Ol.-Sályi, l. sz. 15. Gyulás, l. sz. 26.

27. *Radnóth*, l. sz. 586. l. Nagy Sámuel, t. sz. 18. t. Szabó István.
l. e. M.-Ekecencze, l. sz. 19. Deég, l. sz. 8. Széllút, l. sz. 8.

T h o r d a m e g y ő b e n :

28. *M.-Dellő*, l. sz. 200. l. Kis Sámuel, t. sz. 10. t. Toth János.
l. e. Ol.-Dellő, l. sz. 135. t. jelenleg nincs. Mária, l. sz. 15. Pere, l. sz. 10. M.-Ujlak, l. sz. 5. Sósptak, l. sz. 6.
29. *M.-Bogáth*, l. sz. 941. l. Tokaji János, t. sz. 64. t. Pásztor Sándor.
l. e. M.-Ludas, l. sz. 33.
30. *M.-Bodon*, l. sz. 510. l. Bitai Máttyás, t. sz. 22. t. Ujvárosi Sándor.
l. e. M.-Szengyel, l. sz. 39. M. Kapus, l. sz. 12. M.-Szakál, l. sz. 13. M.-Sályi, l. sz. 30. M.-Ikland, l. sz. 37. M.-Tóhát, l. sz. 20. Keménytelke, l. sz. 4.

A l s ó - F e h é r m e g y ő b e n

31. *Kutyfalva*, l. sz. 405. l. Domokos György, t. sz. 15. t. Balog Sándor, s. t. Teleki Samu.
l. e. M.-Dátos, l. sz. 11.
32. *Medvés*, l. sz. 354. l. Varga Zsigmond, t. sz. 13. a lelkész tanít.
33. *Szentbenedek*, l. sz. 197. l. Bartalus Samu, t. Herman József.
34. *M.-Süllye*, l. sz. 303. l. jelenleg nincs, t. sz. 14. t. Barrothi Sándor.
35. *M.-Herepe*, l. sz. 90. l. Gócz Zsigmond, t. sz. 11. t. Harkó Péter.
l. e. Kintsi, l. sz. 5.

XII. N-Szebeni egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 21 anya- és 16 leányegyház van.
A lelkek száma összesen 5685. t. sz. 573.

Főgondnok: Mlgs Zeyk Károly.

Algondnok: Mlgs Csongrádi István...

Esperes: T. Nagy Elek, m.-péterfalvi lelkész; kihez legközelebbi posta Balásfalva.

Jegyző: T. Ágoston Mózes, balásfalvi lelkész.

Közügyigazgató: T. Sebestyén József, m.-beczei lelkész.

Egyházak.

1. *Vizakna*, l. sz. 1156. l. Hercepei Károly, s. l. Reissner Mihály t. sz. 138. t. Takács Mózes és Márk Pál; énekvezető és l. t. Ferenczi József.
2. *Nagy-Szeben*, l. sz. 674. l. Bodrogi Sámuel, t. sz. 14. t. Bardócz Dániel.
3. *O.-Ujfalu*, l. sz. 124. l. Jákó Mózes, t. sz. 14. a lelkész tanít.
l. e. Kercsesora, l. sz. 55.
4. *Kövesd*, l. sz. 22. l. Izsák József.
5. *Büzkös*, l. sz. 197. l. Csiki Ferencz, t. sz. 34. t. jelenleg még nincs.
l. e. Ó-Ivánfalva, l. sz. 21.
6. *Bolya*, l. sz. 81. l. jelenleg nincs, beszélget a mihályfalvi lelkész.
l. e. Rovás, l. sz. 9.
7. *Mihályfalva*, l. sz. 90. l. Lukács Ferencz, t. sz. 12. t. Muzsnai József.
l. e. Szász-Vessződ, l. sz. 54. Hidegviz, l. sz. 25. Nagy-Selyk, l. sz. 12.

8. *Mikeszásza*, l. sz. 130. l. Bodó József, t. sz. 21. t. Márk Antal.
9. *Balásfalva*, l. sz. 159. l. Ágoston Mózses, t. sz. 21. t. Nemes András.
l. e. Hoszszuaszó, l. sz. 42.
10. *Pókafalva*, l. sz. 80. beszolgál a kis-enyedi lelkész.
l. e. Veres-Egyháza, O.-Bogát, Kis-Kerek, ezekben összes l. sz. 37.
11. *Kis-Enyed*, l. sz. 69. l. Koncza László, t. sz. 16. a lelkész tanít.
12. *Örményszékes*, l. sz. 66. beszolgál az alamori lelk.
13. *Alamor*, l. sz. 126. l. Kelecsényi Károly, t. sz. 20. a lelkész tanít.
14. *Tűr*, l. sz. 46. l. Málnási János, t. sz. 16. t. Ferenczi Elek.
15. *Búzás-Bocsárd*, l. sz. 475. l. Cseresznyés György, t. sz. 68. t. Kósa Mihály.
l. e. Karácsonfalva, l. sz. 49. t. sz. 5.
16. *M.-Péterfalva*, l. sz. 336. l. Nagy Elek, t. sz. 32. t. Hermán István.
l. e. Szancsal, l. sz. 21.
17. *M.-Bénye*, l. sz. 58. l. jelenleg nincs, t. sz. 13. t. nincs.
18. *Aszszonynépe*, l. sz. 72. l. Monostori Károly, t. sz. 15. t. Járai Károly.
l. e. O.-Tordos, Háperton, l. sz. 10.
19. *M.-Lapád*, l. sz. 579. l. László Simon, t. sz. 58. t. Sála Mózses.
l. e. Fugad, l. sz. 22.
20. *M.-Becze*, l. sz. 522. l. Sobestyén József, t. sz. 44. t. Györfi István.
l. e. Kis-Solyos, l. sz. 139. t. sz. 18.
21. *Hari*, l. sz. 115. l. jelenleg nincs, t. sz. 14. t. László Lajos.
l. e. Forró, l. sz. 12.

XIII. Udvarhelyi egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 54 anya- és 36 leányegyház van, lelkek száma összesen 32,693. t. sz. 2767.

Főgondnokok: id. Gr. Bethlen János.

Msz. Gyárfás Domokos.

Esperés: T. Kis Pál, muzsnai lelkész, kihez legközelebbi postaállomás Sz.-Udvarhely.

Jegyző: T. Karácson Mózes, sz.-kereszturi l.

Egyházak.

1. *Sz.-Udvarhely*, közvetlen püspöki felügyelet alatt van, l. sz. 1360. l. Baczoni Adám és Zajzon Ferencz; énekvezető Demeter János, a kinek vezérlete alatt tanul jelenleg 39 leányka; fiúiskola tanítói: Sós József és Maksai Gyula, fi t. sz. 26. A többi városi tanulók a helybeli tanoda rendes tagjai. Leány-növeldő felügyelője: Baczoni Adám, vezérektató-nők: Böhm Jánosné és Böhm Vilma. Tanítók: Zajzon Ferencz, Gaál József, Jancsó Elek, Drávai Lajos, Ilyés István, Magyarósi István; növendékek száma 42.
- l. e. Szombatfalva, l. sz. 70. Bethlenfalva, l. sz. 25. Kadicsfalva, l. sz. 4. Tibód, l. sz. 9. Oláhfalva, l. sz. 6. Szövéte, l. sz. 5. Csík-Somlyó és Szépvíz, l. sz. 14. Mátéfalva, l. sz. 7. A l. e. a l. sz. 140.
2. *Muzsna*, l. sz. 652. r. l. Kiss Pál, s. l. Kiss Károly, t. sz. 70. t. Áros János.
3. *Sz.-Keresztur*, l. sz. 1500. l. Karácson Mózes, t. sz. 120. t. Szentgyörgyi János.
4. *Sz.-Erzsébeth*, l. sz. 921. l. jelenleg nincs, t. sz. 70. t. Horváth Dániel.

5. *Bágy*, l. sz. 500. l. Veress Ferencz, t. sz. 60. t. Pálfi Dénezs.
6. *Matisfalva*, l. sz. 326. l. Palkó György, t. sz. 46. t. Gyepesi Ferencz.
7. *Bögöz*, l. sz. 823. l. Solymosi István, t. sz. 82. t. László István.
8. *Sükö*, l. sz. 185. l. Simó Zsigmond, t. sz. 20. t. Kovács Sándor.
9. *Rugonfalva*, l. sz. 625. l. Gaál János, t. sz. 35. t. Fülöp Dániel.
10. *Sz.-László*, l. sz. 177. l. Jakab Mózes, t. sz. 18. t. Nagy Ferencz.
l. e. Miklósfalva, l. sz. 139. t. Gábos Ferencz. Ábrahámfalva, l. sz. 53.
11. *Bethfalva*, l. sz. 302. l. Görög József, t. sz. 20. t. Gábos Sándor.
12. *Új-Székely*, l. sz. 335. l. Kovács István, t. sz. 36. t. Orosz József.
l. e. A-Boldogfalva, l. sz. 162. t. sz. 12. t. id. Áros János.
13. *H.-Szentmárton*, l. sz. 335. r. l. Kovács János, s. l. Bencze András, t. sz. 32. t. Gabri Ferencz.
l. e. Keményfalva, l. sz. 40. Lókod, l. sz. 35. Kóna, l. sz. 6. Gyepes, l. sz. 23.
14. *Dálya*, l. sz. 753. l. Kiss Sámuel, t. sz. 60. t. Kátó Sándor.
l. e. Jánosfalva, l. sz. 14.
15. *N.-Solymos*, l. sz. 762. l. Némethi Mihály, t. sz. 76. t. Gaál József.
l. e. M-Hidegkút, l. sz. 160. t. sz. 26.
16. *Óczfalva*, l. sz. 124. l. Benczédi János, t. sz. 15. t. Székely Zsigmond.
17. *Sándorfalva*, l. sz. 113. l. Sándor Károly, t. sz. 17.
18. *A-Dobófalva*, t. sz. 108. l. Kállai István, t. sz. 17.
l. e. Vágás, l. sz. 15. Béta, l. sz. 24.
19. *Agyagfalva*, l. sz. 752. l. Beke János, t. sz. 64. t. Nagy Lajos.

- l. e. Décsfalva, l. sz. 76. Magyarós, l. sz. 193. t. sz. 18.
t. Baczoni György.
20. *Patakfalva*, l. sz. 408. l. Maksai Áron, t. sz. 38. t.
Balázš Sámuel.
21. *Kecset*, l. sz. 373. l. Vajda Dénez, t. sz. 42. t.
Kálmán Mózes.
- l. e. Kisfalud, l. sz. 106. Benczéd, l. sz. 4. Sz.-Mihály,
l. sz. 22. Malomfalva, l. sz. 5. Sz.-Lélek, l. sz. 6.
Farkaslaka, l. sz. 16. Csehédfalva, l. sz. 8.
22. *Kis-Solymos*, l. sz. 204. l. Demeter Lajos, t. sz. 19.
t. Simon József.
23. *A-Siményfalva*, l. sz. 250. l. Bakai János.
- l. e. Kede, l. sz. 172. Medésér, l. sz. 119. Tordátfalva,
l. sz. 7. Tartsfalva, l. sz. 21. Nagy- és Kis-Kadács,
l. sz. 20. Kabátfalva, l. sz. 12. Sz.-Miklós, l. sz. 14.
Demeterfalva, l. sz. 9.
24. *Farczád*, l. sz. 500. l. László Ignác, t. sz. 50. t.
Makkai András.
25. *Alsó-Rákos*, l. sz. 815. l. id. Petre Mózes, t. sz. 73.
t. Gábor Lajos.
26. *Telekfalva*, l. sz. 397. l. Kovács Sándor, t. sz. 45.
t. Bándi Mózes.
27. *Fiátfalva*, l. sz. 382. l. Biró Károly, t. sz. 41. t.
Pataki Dénez.
28. *Kányád- és Jásfalva*, l. sz. 627. r. l. Bodor Pál, s. l.
Bodor József, t. sz. 67. t. Miklósi János.
- l. e. Derzs, l. sz. 83.
29. *Nagy- és Kis-Bún*, l. sz. 431. l. Nagy Mózes, t. sz. 23.
30. *Ege*, l. sz. 262. l. Bándi János, t. sz. 52. t. Szabó
Lajos.
31. *Nagy-Galambfalva*, l. sz. 911. l. Kelemen János,
t. sz. 55. t. Benedek Ferencz.
32. *Kis-Galambfalva*, l. sz. 604. l. Gaál Sándor, t. sz. 40.
t. Péter István.
33. *Csekefalva*, l. sz. 305. l. Béke Dénez, t. sz. 34.
t. Lázár József.
- l. e. Sz.-Ábrahám, l. sz. 145. t. sz. 12. M.-Andrásfalva,
l. sz. 56. Gagy, l. sz. 172. t. sz. 16.

34. *H.-Szentpál*, l. sz. 73. l. Boros Sámuel.
l. e. Karácsonfalva, l. sz. 19 Újfalu, l. sz. 12. Okland,
l. sz. 10. Városfalva, l. sz. 10. Sz. Péter, l. sz. 1.
Recsenyéd, l. sz. 11. Lövete, l. sz. 3.
35. *Bikafalva*, l. sz. 219. l. Benedek Ignác, t. sz. 21.
t. Csomor Dénezs.
36. *Felső-Boldogfalva*, l. sz. 390. l. Szabó Sámuel, t. sz.
21. t. Boncz József.
37. *Hodgya*, l. sz. 411. l. Zágoni Mózes, t. sz. 45. t.
Boncz József.
38. *Körispatak*, l. sz. 804. l. Pál Balázs, t. sz. 63. t.
Orbán Ferencz.
39. *Parajd*, l. sz. 1013. l. Csiszér Zsigmond, t. sz. 70.
t. Kovács József.
l. e. Ilyésmezeje, l. sz. 23.
40. *Szolokma*, l. sz. 409. l. Böjte Sándor, t. sz. 36. t.
Szentgyörgyi József.
41. *Etéd*, l. sz. 1300. l. ifj. Karácson Mózes, t. sz. 100
t. Bakó Dániel.
42. *Küsmöd*, l. sz. 450. l. Karácson Sámuel, t. sz. 49.
t. Kovács Mátyás.
43. *Siklód*, l. sz. 1198. r. l. jelenleg nincs, s. l. Hegyi
Mihály, t. sz. 90. t. Barabás János.
44. *Felső-Sófalva*, l. sz. 1500. l. Györke János, t. sz. 140.
t. Deméter István.
l. e. Gyergyó, l. sz. 100. Körond, l. sz. 30.
45. *Alsó-Sófalva*, l. sz. 1345. l. Vajda Károly, t. sz. 134.
t. Bálint József.
46. *Bözöd*, l. sz. 406. l. Sándor Gergely, t. sz. 33.
t. Székely István.
l. e. Bözöd-Újfalu, l. sz. 104.
47. *Moha*, l. sz. 836. l. Mátyás József, t. sz. 80. t.
Csomor Sándor.
48. *Völdorf*, l. sz. 127. l. Szabó Dénezs, t. sz. 13. t.
Böjte Péter.
49. *Petke*, l. sz. 795. l. Kölonte József, t. sz. 102. t.
Nagy Sándor.

50. *Hévíz*, I. sz. 505. r. I. Dénezs Sámuel, s. I. Ifj. Pétre Mózes, t. sz. 36. t. Fazakas István.
51. *Héjásfalva*, I. sz. 353. I. Balázs Gergely, t. sz. 37. I. e. Sárd, I. sz. 77.
52. *Szederjes*, I. sz. 476. I. Kovács Mózes, t. sz. 65. t. Szabó József.
53. *Fejéregyház*, I. sz. 64. I. Sándor József, t. sz. 7. I. e. Sárpaták, I. sz. 126. t. sz. 12. t. Buzogány Zsigmond.
54. *Kóbor*, I. sz. 908. r. I. Nemes Sámuel, s. I. Nemes József egyszersmind fiu iskolatpultó, leányiskola tanító: Boér Mihály, a t. összes sz. 138.

XIV. Erdővidéki egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 15 anya- és 3 leányegyház van, lelkek száma összesen 10,594. t. sz. 1036.

Főgondnok: Mlgs Lázár Mihály.

Algondnokok: Mlgs Cserei Elek.
T. Bora Sándor.

Esperes: T. Benedek József, oloszteleki lelkész,
kihez legközelebbi posta Báróth.

Jegyző: T. Lukácsfi Lajos, n.-bacsoni lelkész.

Egyházak.

1. *Olosztelek*, I. sz. 635. I. Benedek József, t. sz. 66. t. id. Nagy Ferencz, s. t. Ifj. Nagy Ferencz.
2. *Köpecz*, I. sz. 818. I. Zsigmond Ferencz, t. sz. 80. t. Gáspár István.
3. *Miklósvár*, I. sz. 71. I. Incze Zsigmond, t. sz. 2. t. Gyenge András. I. e. Ürmös, I. sz. 28.
4. *N.-Ajta*, I. sz. 280. I. Péter Lajos, t. sz. 37. t. Benedek János, s. t. Balázs Ferencz.

5. *Bölon*, l. sz. 209. l. Sebestyén Károly, t. sz. 20. t. Czintos Ferencz.
6. *K.-Ajta*, l. sz. 1134. l. Biró András, t. sz. 145. fi t. Benedek Sámuel, l. t. Veres Károly.
7. *Sz.-Ajta*, l. sz. 1349. l. id. Benkő Gergely, s. l. ifj. Benkő Gergely, t. sz. 170. fi t. Nagy János, l. t. Szabó Áron.
8. *N.-Bacson*, l. sz. 1390. l. Lukácsi Lajos, t. sz. 190. fi t. nincs, l. t. Zsigmond Péter.
9. *Bódos*, l. sz. 403. l. Jakó György, t. sz. 44. t. Józsa Izák.
l. e. Baróth, l. sz. 167. t. sz. 12. t. Bándi Mózes.
10. *Bibarczfalva*, l. sz. 600. l. Szász József, t. sz. 60. t. Bartha József.
11. *K.-Bacson*, l. sz. 466. l. Dobái József, t. sz. 40. t. Szotyori József.
12. *M.-Hermány*, l. sz. 865. l. Pető Mózes, t. sz. 90. t. Fábján András.
13. *Füle*, l. sz. 758. l. Karácsoni György, t. sz. 70. t. Dávid János.
14. *Bardócz*, l. sz. 650. l. Zajzon Mihály, t. sz. 59. t. Székely Mózes.
15. *Száldobos*, l. sz. 467. l. Bartha András, t. sz. 36. t. Fábján Sámuel.
l. e. Vargyas, l. sz. 304. t. sz. 15.

XV. Sepsi egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 37 anya- és 4 leányegyház van,
lelkék száma összesen 23,007, t. sz. 1930.

Főgondnok: Mlgs Lázár Mihály.

Algondnokok: Mlgs Székely Gergely.

Mlgs Béli István.

Esperes: T. Gödri Ferencz, s.-szt.-györgyi lelkész,
hol postaállomás van.

Jegyző: T. Benedek Áron, n.-borosnyói lelkész.

Igazgató: T. Solymosi Lajos, bodoki lelkész.

Egyházak.

1. *Sepsi-Szentgyörgy*, l. sz. 1445. r. l. Gödri Ferencz,
s. l. Orbán Antal, ki fitanító is; énekvezető Mol-
nár Sándor, ki l. t. is, t. sz. 72.
2. *Ilyefalva*, l. sz. 1029. l. Erősi Mihály, t. sz. 97.
fi t. Imreh Mihály, l. t. Rákosi László. Ezen
két egyház közvetlen püspöki vizsgálat alatt áll.
3. *Árkos*, l. sz. 367. l. Benkő Ferencz, t. sz. 25. t.
Kátó András.
4. *Kálnok*, l. sz. 329. l. Vitályos János, t. sz. 29. t.
Vaska Dániel.
l. e. Köröspatak, l. sz. 113. t. sz. 25. t. János Mózes.
5. *Zalán*, l. sz. 845. l. Nagy István, t. sz. 74. t. Ke-
restély Dénes.
6. *Oltszem*, l. sz. 662. l. Kis János, t. sz. 47. t. Kis
Ferencz.
7. *Málnás*, l. sz. 537. l. Benkő János, t. sz. 30. t. Ká-
tai Mózes.
8. *Bodok*, l. sz. 911. l. Solymosi Lajos, t. sz. 82. t.
Józsa Lajos.
9. *Etfalva*, l. sz. 396. l. jelenl. nincs, t. sz. 52. t. Péter Lajos.
l. e. Zoltán, l. sz. 127.
10. *Gidőfalva*, l. sz. 720. l. Nagy Ferencz, t. sz. 75.
t. Veres László.
11. *Martonos*, l. sz. 342. l. Bartha Lajos, t. sz. 32. t.
Csulak László.
l. e. Fótos, l. sz. 169.
12. *Angyalos*, l. sz. 541. l. Bodor Mózes, t. sz. 49. t.
Gócz Gábor.
13. *Besenyő*, l. sz. 385. l. Nagy Áron, t. sz. 21. t. Pör-
zsolt Benjámin.
14. *Eresztevény*, l. sz. 162. l. Benkő Dénes, t. sz. 18.
t. Gocsman János.
15. *Réty*, l. sz. 781. l. Kisantal Sámuel, t. sz. 58. t.
László László.

- 16 *Komolló*, l. sz. 395. l. Biró Sándor, t. sz. 47. t. Ba-
log József.
l. e. Sz. Ivány, l. sz. 67. Laborfalva, l. sz. 36.
17. *Egerpatak*, l. sz. 610. l. Csiszér Gábor, t. sz. 72.
t. Salamon Mózes.
18. *N.-Borosnyó*, l. sz. 1062. l. Benedek Áron, t. sz. 107.
t. Nagy Sándor.
19. *Fel-Doboly*, l. sz. 615. l. Bartha András, t. sz. 35.
t. Mátyás Mihály.
20. *K.-Borosnyó*, l. sz. 468. l. Albu Endre, t. sz. 34. t.
Nagy Gergely.
21. *Szacsva*, l. sz. 196. l. Albert Ferencz, t. sz. 17. t.
Molnár Albert.
22. *Magyarós*, l. sz. 452. l. Bod Mózes, t. sz. 31. t.
Pető János.
23. *Lisznyó*, l. sz. 534. l. Dénes Antal, t. sz. 47. t.
Lőrincz Sándor.
24. *Bikfalva*, l. sz. 1119. l. Bond István, t. sz. 110. t.
Zsigmond István.
25. *Nyén*, l. sz. 1137. l. Soós Ferencz, t. sz. 98. t.
Lőrincz Lajos.
26. *Bodola*, l. sz. 614. l. Gáspár Albert, t. sz. 81. t.
Benke József.
27. *Kölkös*, l. sz. 352. l. Biró Áron, t. sz. 26. t. Fe-
rencz Gábor.
28. *Úzon*, l. sz. 1080. l. Benedek Ignác, t. sz. 100.
t. Jánó János.
29. *Szotyor*, l. sz. 327. l. Kovács József, t. sz. 28. t.
Magyari István.
30. *Kilyén*, l. sz. 397. l. Vas Dénes, t. sz. 40. t. Orbán
László.
31. *Szemerja*, l. sz. 553. r. l. Demes Mózes, s. l. Demes
Péter, t. sz. 26. t. Bartha Sámuel.
32. *Szentkirály*, l. sz. 250. l. Ágoston Pál, t. sz. 15.
t. Kelemen Ferencz.
33. *Al-Doboly*, l. sz. 428. l. jelenleg nincs, t. sz. 40. t. Orbán
István.

34. *Erősd*, l. sz. 174. l. Pálfi János, t. sz. 12. t. Gá-
bos Lajos.
35. *Árapatak*, l. sz. 548. l. Csulak Zsigmond, t. sz. 32.
t. Bibó László.
36. *Hídvég*, l. sz. 958. l. Nagy Sándor, t. sz. 99. t.
Fábián István.
37. *Brassó*, l. sz. 790. l. Molnár János, t. sz. 72. t.
Kerestély Lázár.

XVI. Orbai egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 11 anya- és 6 leányegyház van,
lelkek száma összesen 11,862. t. sz. 1034.

Főgondnok: M. Lázár Mihály.

Algondnok: T. Czirjék Zsigmond.

Esperes: T. Görög György, pákei lelkész, kihez
legközelebbi posta Kovászna.

Jegyző: T. Magyarósi Ferencz, teleki lelkész.

Közügyigazgató: T. Finta István, pávai lelkész.

Egyházak.

1. *Zágon*, l. sz. 2600. l. Demeter Samu, t. sz. fiu és
leány együtt 250. A fiuk négy osztályu népiskolában
négy tanító alatt; a leányok két osztályban két tanító
alatt tanulnak. Tanítók: a) a fiuiskolában Demeter
Samu l. külön vallástanító; Veres Sándor, Szabó
Károly, Gál Domokos rendes tanítók. b) a leány-
iskolában: Tamó Lajos és Orbán József.
2. *Pápolcz*, l. sz. 1072. l. Pál Sámuel, t. sz. 80. fi t.
Barabás Sámuel, l. t. Szőcs Dániel.
3. *Páké*, l. sz. 627. l. Görög György, t. sz. 58. t. Sza-
bó Lajos, nyug. t. id. Pál József.
4. *Körös*, l. sz. 670. l. Nagy Pál, t. sz. 70. t. Gecse
Beniámin.

5. *Kovászna*, l. sz. 2150. r. l. Incze György, s. l. Márk Mihály, t. sz. 160. felső fiiskola t a segéd lelkész, alsó fiiskola t. Barabás Elek, l. t. Mantó Gy.
6. *Páva*, l. sz. 541. l. Finta István, t. sz. 60. fi t. Tamó Károly, l. t. Réti Mihály.
7. *Zabola*, l. sz. 1331. l. Csákány József, t. sz. 122. fi t. Szabó János, l. t. Bod László.
l. e. Gelence, l. sz. 25. Harály, l. sz. 3. Hilib, l. sz. 2. Imecsfalva, l. sz. 12.
Jegyzés. A lelkek száma kevesedett a szükség miatt Oláh-
honba vándorlottakkal.
8. *Szőrcse*, l. sz. 664. l. Péter Károly, t. sz. 50. t. Perdi Mihály.
l. e. Tamásfalva, l. sz. 327. t. sz. 36. t. Molnár Dániel.
9. *Telek*, l. sz. 586. l. Magyarósi Ferencz, t. sz. 35. t. Bartha József.
10. *Czófalva*, l. sz. 350. l. Barthos Mihály, t. sz. 23. t. Sándor Mihály.
11. *Barátos*, l. sz. 902. l. Vékás Lajos, nyug. l. Zaizon András, t. sz. 90. t. Kocsis Elek.

XVII. Kézdi egyházmegye.

Ezen egyházmegyében 14 anya- és 10 leányegyház van, lelkek száma összesen 12530. t. sz. 890.

Főgondnok: Mlgs Lázár Mihály.

Algondnok: T. Vajna Ferencz.

Esperos: T. Szini János, albisi lelkész, kihez legközelebbi posta Kézdi-Vásárhely.

Jegyző: T. Zaizon István, feltorjai lelkész.

Közügyigazgató: T. Simó Sándor, k.-mártonfalvi lelk.

Egyházak.

1. *Bitá*, l. sz. 495. l. Gagyí István, t. sz. 18. t. Szász István.
l. e. Várhegy, l. sz. 81.

2. *Léczfalva*, l. sz. 923. l. Zóltáni Elek, t. sz. 72.
fi t. Kis Sándor, nyug. Sándor István, l. t.
Bene Elek.
3. *Márkosfalva*, l. sz. 650. l. Bodola Sámuel, t. sz. 48.
fi t. László Mózes, l. t. Kovács József.
4. *K.-Matisfalva*, l. sz. 155. l. Kése Mihály, t. sz. 10.
Márkosfalván tanulnak.
5. *K.-Mártonfalva*, l. sz. 359. l. Simó Sándor, t. sz. 42.
t. Mihályfalvi Ferencz.
l. e. Hatojka, l. sz. 19.
6. *K.-Vásárhely*, közvetlen püspöki felügyelet alatt, l. sz.
2589. r. l. Székely János, s. l. Bartha Károly;
énekvezető Szacsva János. Van ezen egyházban
egy négy osztályból álló elemi fiútanoda, melynek
összes népessége 179. Tanítók: Bartha Károly s. l.
és iskola igazgató, Simó József, Bartha István,
Ujvári János; továbbá egy két osztályú leányisko-
la népessége 108. tanító Szacsva János, segédta-
nító Bakcsi Bóldi.
Vasárnapi iskolatanítója Bakcsi Bóldi, t. sz. 80.
l. e. Oroszfalu, l. sz. 66. Sz.-Katolna, l. sz. 20. Nyujtód,
l. sz. 20. Bereczk, l. sz. 10. Továbbá ezen egyház-
hoz tartoznak a Kurtapatak, Esztelnek, Szentlélek, Kis-
és Nagy-Kászon, valamint Kászon-Ujfaluban lakó ref.
hívek, kiknek összes száma 40., tehát összesen a fel-
kek száma 2945.
7. *Karatna*, l. sz. 126. l. Szakács János, t. sz. 11.
t. Deák Antal.
8. *Fel-Torja*, l. sz. 449. áll három részből u. m. Fel-Torja,
Volál és Felső-Karathna, l. Zaizon, István, t. sz.
24. t. Szotyori István.
l. e. Szárázpaták, l. sz. 4. Altorja, l. sz. 15. Peseluck,
l. sz. 4.
9. *Ikafalva*, l. sz. 455. l. Zaizon Áron, t. sz. 24. t.
Tusa János.
l. e. Futásfalva, l. sz. 10.
10. *Fel-Csernáton*, l. sz. 1105. l. Vitályos György, t. sz.
64. fi t. Bodor János, l. t. Tamás Miklós.

11. *Al-Csernáton*, l. sz. 1562. l. Kovács Károly, t. sz. 90. fi t. Mihályfalvi Lajos, l. t. Barta Pál.
12. *K.-Albis*, l. sz. 870 l. Szini János, t. sz. 89. fi t. Barta Bénéiam, l. t. Kovács Zsigmond.
13. *Dálnok*, l. sz. 1677 l. Ferenczi János nyug. esper. t. sz. 83. fi t. Kerestely Dávid, nyug. fi t. Kerestely Lázár, l. t. Cseh Mihály.
14. *Maksa*, l. sz. 626. l. Jancsó Ferencz, nyug. l. Jancsó Máté, t. sz. 28 t. Albert László.

XVIII. Fogaras

közvetlen püspöki felügyelet alatt van.

Főgondnok: id. gr. Bethlen János.

Lelkész: Pánczél Károly.

Segéd l. László Zsigmond; l. sz. 874.
t. sz. 124. ezekből fiu 65. leány 59. tanítók a segéd
lelkészen kívül Dancs Péter és Tókos Lajos;
leányok tanítója Incze Ferencz, ki egyszersmind
énekvezető.

XIX. Az egyesült dunafejedelemségekben

létező egyházak.

1. *Bukarest*, l. sz. 230. l. Koós Ferencz, t. sz. 70. t. Kiss József és Gyulai Sámuel, román tanító Dumitreszka Gergely.

A magyar- és erdélyországi ref. anyaszentegyházak segedelme által fenálló moldova-oláhországi missioban létező egyházak:

1. *Ploest*, l. sz. 1275. l. Czelder Márton a missio vezetője, t. sz. 56. t. Horzsa János.

2. *Pitești*, l. sz. 332. l. Nagy József, t. sz. 18. t. Imre László.
3. *Szászkút* (Moldovában), l. sz. 176. l. Márk Mózes, t. sz. 11. tanít a lelkész.
4. *Braïla*, legközelebb szervezendő leánygyház, l. sz. 4—700. Felügyelő-gondnok Csiki János, rendkívül lelkészi szolgálatot végez Frank evang. lelkész, ki nek aránylagosan a mi hitsorsosaink is fizetnek.

Ezeken kívül számosabban vannak hiveink

- Krájován, l. sz. 105. felügyelő Tókos József, rendkívüli szolgálatot végez: Besser, evang. lelkész.
- Galacz, l. sz. 96. rendkívüli szolgálatot végez Neumeister evang. lelkész.
- Foksány, Szlatina Thurn-Severin, Tirgovest, Bákó, Rimnik, Kimpina s a többi itteni hitsorsosaink évenként legalább egyszer meglátogattnak, a mikor is ez idegen lelkészek által keresztelt gyermekek a ref. egyház anyakönyvébe beirattatnak.

TANINTÉZETEK.

I. A n.-enyedi főtanoda.

Főgondnokok: Gróf Mikó Imre.

Báró Kemény István.

Algondnokok: Mlgs Zeyk Károly.

T. Fősztó Ferencz, egyszersmind
gazdasági felügyelő.

R e n d e s t a n á r o k.

Vajna Antal, tanvezető a gymnasiumban.

Mihályi Károly.

Hégedüs János.

Kasza Dániel, rector.

Gáspár János, a mesterképezde igazgatója
s az elemi tanodában tanvezető.

Jancsó József.

Décsei Károly.

Szathmári Károly.

Gyarmathi Samu.

Garda József.

Segédtanár: Herepei Károly.

S z a k t a n i t ó k.

Nagy Károly, német nyelvben.

Szente József, terményrajzban, mint akade-
mita, *segédtanári* czimmel.

Boros Gábor, ének- és orgonában.

Binder Dániel, zenében.

Osztyáltanítók a gymnasiumban.

Vajna Ádám, mint akademia *segédtanári* czimmel.

Zatureczki Károly.

Sándor Domokos.

Baló Sándor, iskolai rondőr.

Gruzda Domokos, senior.

Darkó József.

Barthos Dénes.

Osztálytanítók az elemi tanodában.

Zafiri László. Viski Zsigmond.

Péter Albert. Benedek József.

Tankó Ferencz.

A főtanoda jogügyeinek vezetője: Veress Károly,
orsz. ügyv.

Pénztárnok: Kiss Károly.

Tanulók száma.

Hittani tanfolyamban: 2-sod évesek .	16
1-ső évesek	3
Jogi tanfolyamban: 2-sod évesek	15
1-ső évesek	15
Bölcselemi tanfolyamban: 3-ad évesek	16
2-sod évesek	14
1-ső évesek . .	28
deákok összesen	107.
Mesterképezdében: 3-ad évesek	7
2-sod évesek	9
1-ső évesek	10
rendkívüli . .	2
a képezdében összesen	28.
A g y m n a s i u m b a n.	
6-dik osztályban	34
5-dik " "	50
4-dik " "	60
3-dik " "	66
2-dik " "	63
1-ső két csapatos osztályban .	118
a gymnasiumban összesen	391.
A z e l e m i t a n o d á b a n.	
4-dik, két csapatos osztályban .	121
3-dik osztályban.	113
2-dik " "	76
1-ső " "	56
az elemi tanodában összesen . .	336.
A tanulók összes száma	892.

III. A kolozsvári főtanoda.

Főgondnokok: M. Ugron István.
M. Szacsvai Zsigmond.
B. Bánffy Albert.

Rendes tanárok: Nagy Ferencz.
Takács János.
Sámi László, igazgató.
Sárkány Ferencz, tanvezető.
Öcsvai Ferencz, tanodai jegyző.
Fekete Mihály, könyvtár ór.
Kócsi Károly.

Segédtanárok: Szász Domokos, kolozsvári pap.
Indali Péter.
Bányai Pál.
Jancsó Lajos.

Szaktanitók: Sievet Károly.
Nagy László.
Kis Albert.
Kovács Albert.
Nagy Miklós.
Révai Lajos.
Vas Tamás.
Kovács Károly.

Szépírás és rájtanító: Láposi Lajos.
Ének és zenetanító: Suck György.
Tanodai ellenőr: Kovács Albert.
Tanodai pénztárnok: Erdei Sámuel.
" " ügyvéd: Tompa Károly.
Jószág felügyelő: Fülöp Sámuel.

Tanulók száma:	
a) A felső tanodában	
II éves jogászok	25
I éves jogászok	30
III éves bölcsészek.	20
II „ bölcsészek	24
I „ bölcsészek	40
deákok összesen	139
b) A középtanodában:	
VI-dik osztályban	40
V-dikben.	45
IV-dikben	43
III-dikban	41
II-dikban	39
I-sőben	54
középtanodában összesen	262
c) Az elemi tanodában:	
IV-dik osztályban	53
III-dikban	68
II-dikban	62
I-sőben	28
Elemi osztályokban összesen	231
A tanulók összes szám	632.

III. M₃-vásárhelyi főtanoda.

Főgondnokok: Gr. Toldalagi Ferencz.

Id. Gr. Teleki Domokos.

B. Bánffy János.

Algondnokok: Antal Imre.

Dr. Antal László.

Rendes tanárok: Dózsa Elek.

Mentovich Ferencz.

Molnár János.

Szabó Sámuel, tanvezető.

Bihari Sándor, rector.

Segéd tanárok Urr György.
Deák József.
Bodola Dénezs.
Koncz József.
Petri Ádám.

Osztálytanítók: Székely Sámuel, senior.
Balázs Lőrincz, contra.
Kolozsvári Károly.
Ferencz József.
Molnár Miklós.
Kis Lajos.
Szász Károly.

Egyes szakokban segédek: Horváth Gáspár.
Szentkirályi Sándor.

Németnyelv tanár: Göldner Nándor.
Rajztanító: Ifj. Péterfi Károly.
Szépirástanító: Magyarósi József.
Énekvezér: Voczelka Ede.
Zenetanító: Strnád Gothárd.

Testgyakorlat vezetője: Bokros István.
Pénztárnok: Id. Jenei József.

Tanulók száma.

Jogászok: II-od éves	17	} 67
I-ső éves	18	
Rendkívüliek	32	
Bölcsészek: III-dik osztály	15	} 94
II-dik "	34	
I-ső "	45	
Deákok összesen	161	
Középtanodában: VI-dik osztály	31	} 346
V-dik "	38	
IV-dik "	48	
III-dik "	69	
II-dik "	67	
I-ső " egyik fele	46	
I-ső " másik fele	47	

Elemi osztályokban: 4-dik osztály	93	} 263
3-dik „	92	
2-dik „	50	
kezdők	28	

A tanulók összes száma 770.

IV. Sz.-udvarhelyi főtanoda.

Főgondnokok: Gr. Bethlen Domokos.

Gr. Bethlen Farkas.

Mlgs Ugron János.

Algondnok: Mlgs Sebesi István.

Rendes tanárok: Magyarósi József.

Kis Ferencz, tanvézető.

Korondi Mózes, rector.

Pataki Pál, könyvtár felügyelő.

Ideiglenes jogtanárok: Nagy Lajos.

Segéd-tanárok: Baczoni Ádám.

Zajzon Ferencz.

Rendes szak- és osztály tanítók:

Pünkösti Ferencz.

Benedek Lajos, ellenőr.

Füzi Sándor.

Izsák István.

Varga Ferencz.

Elemi osztályok tanítói:

Szabó Ferencz.

Borbáth Lajos, senior.

Szilágyi Károly.

Kolcza Lajos, irás tanító.

Rajz-tanító: Szelés Dénezs.

Zene-tanító: Loschdofer János.

Műének tanító: Zajzon Ferencz.

Franczianyelv tanító: Pünkösti Ferencz.

Pénztárnok: Kovács Domokos,

T a n u l ó k s z á m a.

I. Jogász: első éves	13
„ második éves	10
összesen	23.
II. Bölcsész: első éves	30
„ második éves	24
„ harmadik éves	10
összesen	64.
III. A gymnasiumban:	
1-ső gym. osztályban	56
2-dik „ „ „	33
3-dik „ „ „	34
4 dik „ „ „	41
5-dik „ „ „	39
6 dik „ „ „	19
összesen	222.
IV. Elemi iskolában:	
1-ső osztályban	35
2-dik „ „	37
3-dik „ „	57
összesen	129.
A tanulók összes száma	438.

V. Zilahi köznevelési tanoda.

Főgondnokok: B. Wesselényi Farkas.
 Id. B. Wesselényi Ferencz.
 Ifj. B. Wesselényi Ferencz.

Algondnokok: T. Polgári Lajos.
 T. Bereczki György.

Rendes tanárok: Hiri Ferencz.
 Török István.
 Kerekes Sándor, tanvezető.
 V. Baczó Gábor, igazgató.
 Fazakas József.

Tiszt. tanárok: Fogarasi István } helybeli lelkészek.
Verestói Cs. Sándor }

Gymnasiumi tanítók: Dózsa Elek.
Ferenczi Gyula.
Botka Károly.
Kis Pál.
Bakcsi Sándor.

Elemi iskola tanítók: Dobai Sándor, r. állandó tanító.
Márkus Sámuel.
Ujvári József.

Rajz tanító: Ferenczi Gyula.

Írástanító: Dózsa Elek.

Énektanító: Nagy Károly.

Oskola ügyvéde: Dúl László, köz- és váltó ügyvéd.

Oskola pénztárnoka: Szilágyi János.

Tanulók száma.

A bölcselmi tanfolyamban összesen	17
I-ső Gymnasialis osztályban .	27
II-dikban	33
III-dikban .	29
IV-dikben	15
V-dikben .	8
VI-dikban	13 összes. 125.
I-ső Elemi osztályban	34
II-dikban	35
III-dikban .	31 összes. 100.

A tanulók száma összesen 242.

VI. A szászvárosi algymnasium.

Főgondnokok: Gr. Kun Kocsárd.
Barcsai László.
Zeyk József.

Algondnokok: Kakucsai Elek.
Dr. Lészai Dániel.
Nagy Ignác.

T a n á r o k.

Tiszteletbeli { Pap István, első pap.
Dáné István, második pap.
Szabó György ig. tanár.

Változó tanítók: Váradi Elek.
Pap Ádám.
Jakab Mózes.
Jakab Albert.
Kis Lajos.
Földesi Zsigmond.
Vitélyos József.

Tanulók száma.

a	gymn.	IV-dik osztában	16
a	"	III-dik "	10
a	"	II-dik "	22
a	"	I-ső "	26
az	elemi	IV-dik osztályban	37
az	"	III-dik "	42
az	"	II-dik "	27
az	"	I-ső "	25

Tanulók száma összesen 205.

VII. A sepsi-szt.-györgyi algymnasium.

Főgondnokok: Gr. Mikó Imre ő excja.
M. Székely Gergely.

Algondnokok: T. Zatureczki István.
T. Donáth József.
T. Lázár Mihály.

Igazgató tanár: Vajna Sándor.

Ideiglenes tanítók:

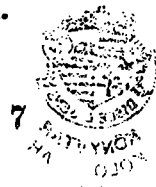
a gymnasiumban:	az elemi tanodában:
Szakács Mózes.	Gyárfás Sámuel.
Forró Zsigmond.	Magyari Károly.
Borbáth Pál.	Orbán Antal.
Zajzon Farkas.	Zsigmond Antal.

Tanulók létszáma.

1-ső gymn. osztályban .	46
2-dik „ „ „	43
3-dik „ „ „	17
4-dik „ „	16
1-ső elemi osztályban	42
2-dik „ „ „	69
3-dik „ „ „	70
4-dik „ „ „	60

A tanulók száma összesen 363.

Tanodai pénztárnok: Antal Zsigmond.
Tanoda ügyvéde: János Ferencz.

Összesített kimutatás.

Egyházmegyék:	a z o k b a n			
	anya- egyház	leány- egyház	lelkek száma	tanulók száma
Vajda-hunyadi	26	76	5568	468
Károly-fejérvári.	11	14	3296	256
Nagy-egyedi	32	42	20104	1541
Kolozsvári	2	—	8060	506
Kolozs-kulotai	39	19	22157	1761
Szilágy-szolnoki	69	9	47561	3079
Dézszi.	23	32	10443	599
Széki	51	39	20843	1527
Nagy-sajói káptalan	8	19	2258	136
Gölgényi	24	26	17473	1675
Marosi.	65	47	44429	2991
Küküllői	35	58	10482	899
Nagy-szebeni	21	16	5685	573
Údvarhelyi	54	36	32693	2767
Erdővidéki	15	3	10594	1137
Sepsi	37	4	23007	1930
Orbai	11	6	11862	1034
Kézdi .	14	10	12530	890
Fogarasi	1	—	874	124
Az egyesült dunai fejed. levő egyházak	5	—	2624	155
Egész összeg	553	455	313493	24047

Ha a népiskolai tanulók számához 24,047

hozzá számítjuk a főiskolákban és gymnasiumokban ta-
nulók számát, u. m.

a nagy-enyedi főtanodában	892
a kolozsvári	632
a m.-vásárhelyi „	770
a sz.-udvarhelyi „	438
a zilahi gymnasium	242
a szászvárosi „	205
a s.-szt.-györgyi gymnasium	363

tészen a tanulók összes száma 27,589.

